

«Міністерство освіти і науки України
 Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя»
 «(повне найменування вищого навчального закладу)
Економіки та менеджменту
 (назва факультету)
Бухгалтерського обліку і аудиту
 (повна назва кафедри)»

«ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до дипломного проекту (роботи)»

магістра
 (освітньо-кваліфікаційний рівень)
 на тему: ***Організація бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в бюджетних
 установах (на прикладі Заліщицької РДА)***

«Виконала: студентка 6 курсу, групи ПОМ-61
 спеціальності
071 Облік і оподаткування
 (шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)
Купчак Н.Б.
 (прізвище та ініціали)

Керівник к.е.н., доц. Кіляр О.Р.
 Рецензент _____
 (прізвище та ініціали)
 Нормоконтроль к.е.н., доц. Снівак С.М.
 (прізвище та ініціали)»

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Діяльність бюджетних установ є дуже різноманітною: соціальна сфера, управління державою та місцеве самоврядування, незалежне судочинство тощо. Особливістю діяльності бюджетних установ є те, що метою їх діяльності не є створення прибутку, метою їх діяльності є досягнення передбачених планами та кошторисами показників, виконання поставлених в статуті або ж передбачених програмою фінансування завдань і функцій. Діяльність здійснюють за рахунок фінансування з державного чи місцевого бюджетів. Крім того, бюджетним установам дозволяється здійснювати господарську діяльність: надавати платні послуги, здавати в оренду державне майно, продавати непотрібні установі основні засоби та інші матеріали, вести наукову роботу за господарськими договорами тощо, що дозволяє одержувати додаткові надходження — спеціальні кошти.

Бюджетні установи свої видатки суворо планують в спеціальних документах — кошторисах, які складають кожною бюджетною установою та узагальнюються в зведених кошторисах вищого розпорядника. Зведені кошториси кожний головний розпорядник надає в Міністерство фінансів для включення до видатків Державного бюджету на наступний бюджетний рік. Таким чином кошторис кожної бюджетної установи є складовою Державного бюджету України.

Виходячи з того, що в діяльності бюджетних установ мають місце як бюджетне фінансування, так і власні кошти зароблені установою, організація та ведення бухгалтерського обліку в бюджетних установах має свої особливості. Вони полягають в тому, що необхідно вести облік та здійснювати постійний контроль за отриманими асигнуваннями, власними надходженнями та їх використанням відповідно до вимог, встановлених

Бюджетним кодексом, інструкціями Державного казначейства та згідно затвердженого кошторису фінансування діяльності установи.

В цілому організація бухгалтерського обліку здійснюється відповідно до закону України «Про бухгалтерський та фінансову звітність в Україні». Але зважаючи на те, що в їх діяльності використовуються державні кошти та майно, ведення обліку активів, зобов'язань та капіталу суворо регламентується інструкціями Державного казначейства України.

Аналіз останніх досліджень. Проблемні аспекти організації ефективної діяльності бюджетних установ посідають чільне місце у працях таких відомих вітчизняних науковців, як: П.Й.Атамас, Т.А.Бутинець, В.Г. Гетьман, Р.Т.Джога, М.Я. Дем'яненко, В.П. Завгородній, Є.В.Калюга, Т.В. Канєва, Г.Г. Кірейцев, А.М. Кузьмінський, В.Г. Линник, Ю.Я. Литвин, В.Б. Моссаковський, М.Ф. Огійчук, В.М.Опарін, В.Ф. Палій, Г.М. Підлісецький, Ю. С. Рудченко, П.Т. Саблук, С. В. Свірко, І.Б. Стефанюк, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Н.І. Сушко, І.Т. Ткаченко.

Мета і завдання дослідження. Метою даної дипломної роботи є визначити напрямки і дати оцінку практики обліку та контролю доходів, видатків та результатів діяльності в бюджетних установах.

Досягнення мети дипломної роботи передбачає вирішення наступних завдань:

дослідити теоретичні передумови обліку та контролю бюджетних установ;

розкрито форми бухгалтерського обліку які застосовуються в бюджетних установах;

узагальнити особливості обліку за різними операціями в бюджетних установах;

проаналізувати динаміку доходів та витрат загального та спеціального фондів кошторису;

оцінити результати діяльності Заліщицької РДА.

Предмет дослідження є методика та організація обліку та контролю доходів, видатків та результатів діяльності бюджетних установ.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність Заліщицької РДА..

Методи дослідження. У дипломній роботі використовуються такі загальнонаукові та спеціальні методи дослідження економічних явищ та процесів.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження вивчалась спеціальна економічна література, інструктивні та нормативні документи, матеріали періодичної преси та наукових конференцій стосовно реформування організації обліку в бюджетних установах в сучасних умовах.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в роботі обґрунтовано особливості обліку доходів, видатків та результатів діяльності бюджетної установи, що дає можливість сформулювати рекомендації для покращення показників фінансової діяльності досліджуваної установи.

Обсяг та структура роботи. Дана дипломна робота складається з вступу, шести розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Обсяг роботи складає 81 сторінок друкованого тексту, робота містить рисунки, таблиці та формули.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

1.1. Особливості діяльності бюджетних установ та регламентація їх облікового процесу

Незалежно від форми власності чи виду діяльності суб'єкта господарювання чи установи, чинне законодавство передбачає побудову такої системи бухгалтерського обліку, яка забезпечувати правдивою та неупередженою інформацією усіх потенційних користувачів та зацікавлені сторони.

Напрями використання, інтерпретація та змістовне навантаження інформації, що міститься в облікових документах залежать від виду діяльності підприємства чи установи та форми власності. З огляду на вищезазначене, на структуру та зміст такої інформації, в першу чергу впливають, особливості діяльності господарюючого суб'єкта.

Система бухгалтерського обліку бюджетних установ побудована з врахуванням тієї основної особливості, що ці установи є неприбутковими і метою їх створення та функціонування є виконання окремих функцій держави. Організація та методика бухгалтерського обліку бюджетних установ чітко регламентується законодавчими та нормативно-правовими актами. Основним з таких документів є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Бюджетний кодекс України, а також Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі. Окрім цього обліковий процес неприбуткових установ та організації

спирається на велику кількість інструкцій, методичних рекомендацій, наказів та постанов відповідних міністерств і відомств яким підпорядковуються бюджетні установи.

Не зважаючи на ряд характерних особливостей бухгалтерський облік бюджетних установ реалізується з дотриманням загальноприйнятих принципів та методик бухгалтерського обліку. Усі, без винятку, факти, операції та процеси, що мають місце в діяльності бюджетної установи підлягають документальній фіксації, групуванню за економічно однорідними групами, відображенню в системі рахунків бюджетних установ та узагальненню у відповідних формах звітності.

Виходячи з таких специфічних завдань, предметом бухгалтерського обліку в бюджетних установах є діяльність бюджетної установи, спрямована на виконання функцій держави.

Не зважаючи на особливості діяльності об'єкти бухгалтерського обліку бюджетних установ є такими ж як і інших господарюючих суб'єктів, а саме: господарські засоби та джерела їх утворення, що забезпечують процеси, які складають діяльність бюджетної установи

Специфічними об'єктами бухгалтерського обліку неприбуткових установ є доходи та видатки бюджетів різних рівнів, в залежності від рівня підпорядкованості бюджетної установи. В даній дипломній роботі особлива увага буде приділятися обліку доходів та видатків бюджетам місцевого самоврядування, оскільки об'єктом дослідження виступає Заліщицька районна державна адміністрація.

Доходами бюджету у Бюджетному кодексі України визначено «податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансфери, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ)». Видатки бюджету – «кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом. До видатків

бюджету не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання цінних паперів; повернення надміру сплачених до бюджету сум податків і зборів та інших доходів бюджету, проведення їх бюджетного відшкодування; компенсація частини суми штрафних (фінансових) санкцій, що перераховується покупцям (споживачам) за рахунок штрафних (фінансових) санкцій, застосованих органами, що контролюють справляння надходжень бюджету, за наслідками проведеної перевірки за зверненням або скаргою покупця (споживача) про порушення платником податків установленого порядку проведення розрахункових операцій» [16].

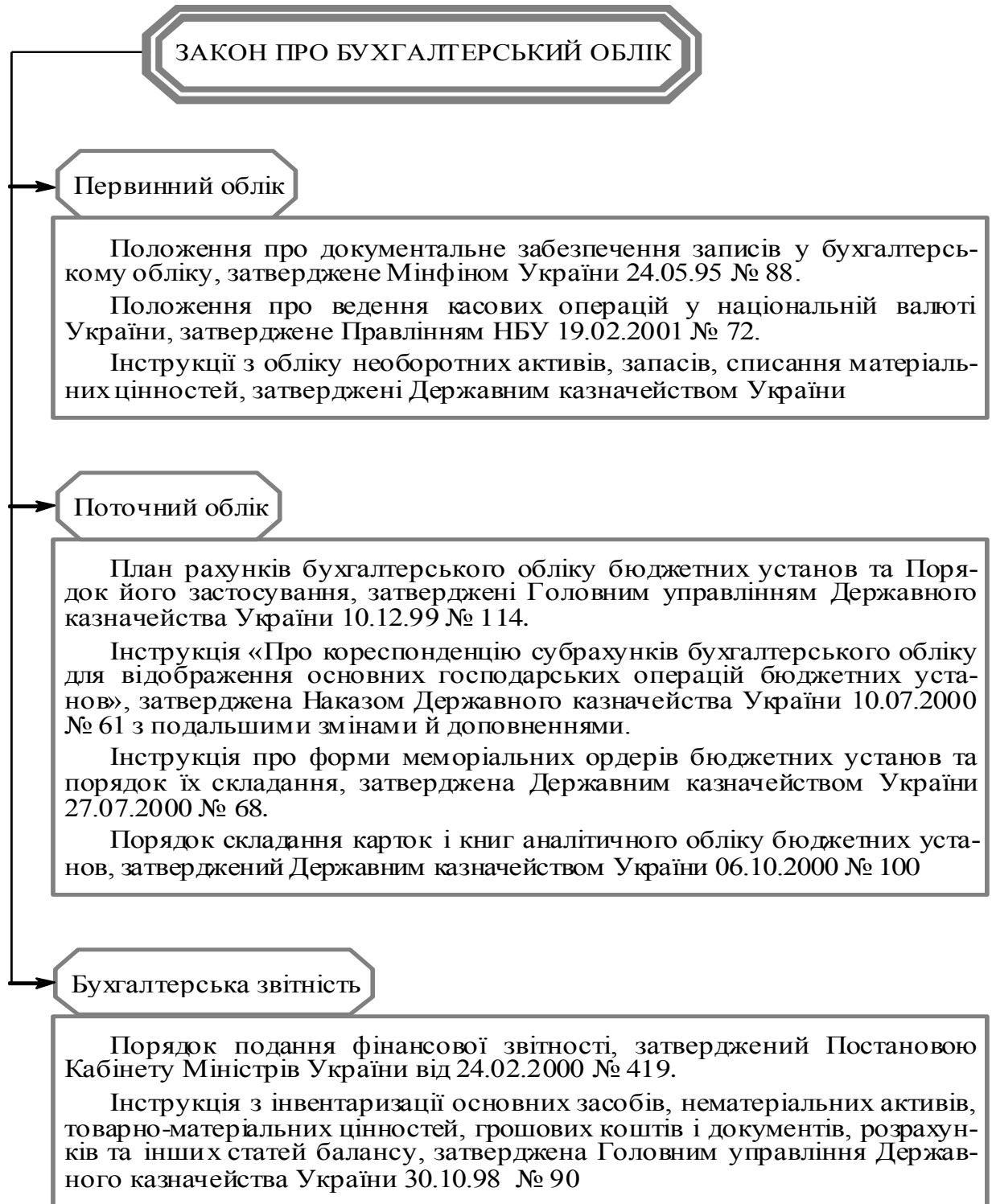
При цьому, обов'язковим є бухгалтерський облік й інших об'єктів, оскільки чіткість обліку забезпечує правильність відображення фактичних видатків, заборгованості, а отже, збереження державного майна.

«Бюджетним кодексом України регулюються відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, і питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а також визначаються правові засади утворення та погашення державного і місцевого боргу» [16].

Згідно зі ст. 6 цього Закону порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності про виконання кошторисів і бюджетів установ регулюється Державним казначейством України, у складі якого є Управління методології з виконання бюджету, бухгалтерського обліку та звітності.

Управління, здійснюючи повсякденне, поточне методологічне керівництво бухгалтерським обліком у бюджетних установах, розробляє план рахунків бухгалтерського обліку та порядок його застосування, типову кореспонденцію рахунків (субрахунків), форми реєстрів синтетичного й аналітичного обліку, інструкції з обліку наявності та використання бюджетних коштів, валютних

операцій, необоротних активів, запасів, інвентаризації та списання матеріальних цінностей, форми звітності. (рис. 1.1).

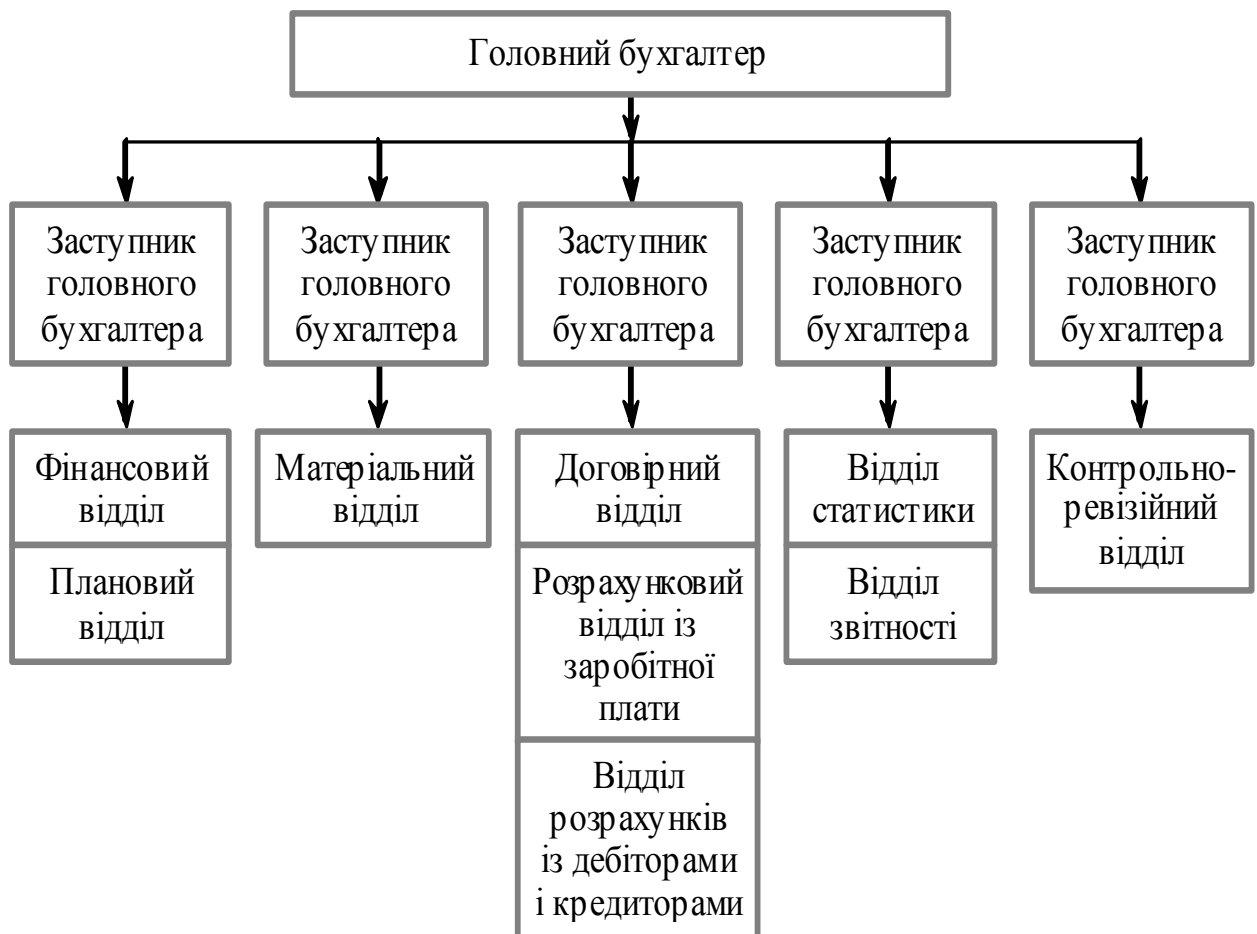

Рис. 1.1. Обліковий процес та його регламентація в бюджетних установах

Організація роботи бухгалтерської служби в бюджетних установах не має певних специфічних особливостей. Бухгалтерська служба бюджетної установи є окремою службою, має відповідну законодавчу закріплену структуру. До функцій бухгалтерської служби відносяться: ведення бухгалтерського обліку бюджетної установи та складання звітності; здійснення контролю за виконанням кошторисів доходів та видатків.

Структура бухгалтерської служби бюджетної установи наведена на рисунку 1.2.

Рис. 1.2. Структура централізованої бухгалтерії

Залежно від підпорядкованості бюджетної установи, передбачено існування двох організаційних форм обліку в бюджетних установах:

бухгалтерські служби при окремих бюджетних установах та централізовані бухгалтерії.

Самостійні бухгалтерії мають великі установи — вищі навчальні заклади, науково-дослідні інститути, лікарні тощо.

Централізовані бухгалтерії — найпоширеніша форма організації обліку — створюються за відомчою чи міжвідомчою ознакою при міністерствах, відомствах та їхніх управліннях, управліннях місцевих державних адміністрацій. Вони щодо бюджетних установ не є вищим органом і виконують усі функції з планування, обліку та звітності обслуговуючих установ.

Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі, на відміну від чинного нормативного забезпечення, мають урахувати вимоги міжнародних стандартів обліку для урядових організацій (діє 17 стандартів) і передбачати варіантність, альтернативність вирішення певних облікових процесів.

Законодавча встановлено - «національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі - нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності для розпорядників бюджетних коштів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, розроблений на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку».

Відповідно до ст. 6. Закону №996-XIV «міністерства, інші центральні органи виконавчої влади у межах своєї компетенції відповідно до галузевих особливостей мають право розробляти на базі національних положень

(стандартів) бухгалтерського обліку або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі методичні рекомендації щодо їх застосування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку» [35].

Відповідно до вищезазначеного, кожна бюджетна установа, виходячи з конкретних умов своєї роботи, зможе вибирати найбільш прийнятний для себе варіант, який забезпечуватиме надійний контроль за ефективним використанням бюджетних коштів. Цей вибір і становить, власне, сутність облікової політики (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Зміст облікової політики бюджетних установ

Отже, визначальний вплив на побудову системи обліку в бюджетних установах мають специфічні особливості їх діяльності, які полягають не в отриманні прибутків від своєї діяльності, а у забезпеченні виконання

окремих державних функцій щодо забезпечення повноцінної діяльності установ соціальної на неприбуткової сфери: освіта, наука, охорона здоров'я та ін. регулювання бухгалтерського обліку на різних рівнях здійснюють затверджені законодавчі та нормативно-правові документи, які враховують специфіку діяльності таких установ та дають змогу реалізувати державний контроль за збереженням та ефективним використанням державного майна.

1.2. Форми бухгалтерського обліку бюджетних установ та його нормативно-правове забезпечення

Вибір форми бухгалтерського обліку у бюджетній установі здійснюється з врахування сфери її діяльності та підпорядкованості установи. Серед можливих форм обліку, що застосовуються у бюджетних установах є наступні:

1. Журнал-Головна;
2. Жургально-Ордерна;
3. Автоматизована

В залежності від форми бухгалтерського обліку в обліковій політиці установи визначається система реєстрів обліку, порядок і спосіб реєстрації та узагальнення інформації.

Найпоширенішою формою обліку у бюджетних установах є Журнал-Головна.

Ця форма застосовується в централізованих бухгалтеріях, які обслуговують установи освіти, охорони здоров'я, культури, у вузах, профтехучилищах, органах законодавчої та виконавчої влади, дослідних інститутах тощо.

Схему побудови обліку за формою „Журнал-Головна” наведено на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Схема побудови форми „Журнал-Головна”

Форма „Журнал-Головна” ґрунтується на широкому застосуванні системи місячних накопичувальних відомостей — меморіальних ордерів. Перелік та форми меморіальних ордерів затверджений Наказом міністерства фінансів України № 755 від 08.09.2017 «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб’єктів державного сектору та порядку їх складання» [51] (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Перелік і призначення меморіальних ордерів

№ ордеру	Назва ордеру	Номери рахунків, які ведеться в ордері	Особливості заповнення
1	Накопичувальна відомість за касовими операціями	Дт і Кт рах. 2211, 2212	застосовується при обробці звітів касирів з метою систематизації оборотів у касі за поточний місяць.
2	Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби	Дт і Кт рах. 23	використовується для відображення в обліку операцій з надходження на рахунок суб’єкта державного сектору асигнувань та здійснення касових видатків загального фонду, тобто вибірки з надходження та витрачання коштів з реєстраційних, інших рахунків в органах Державної казначейської служби України (поточних рахунків - в банках)

Продовження таблиці 1.1.

3	Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)	Дт і Кт рах. 23	використовується для відображення в обліку операцій з надходження на рахунок суб'єкта державного сектору доходів та здійснення касових видатків спеціального фонду, тобто вибірки з надходження та витрачання коштів спеціального фонду з реєстраційних (поточних) рахунків в органах Державної казначейської служби України (банках)
4	Накопичувальна відомість за розрахунками з дебіторами	Дт і Кт рах. 21	ведеться облік розрахунків з різними підприємствами, установами та організаціями, які є дебіторами суб'єкта державного сектору.
5	Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій	Дт і Кт рах. 6511, 6512, 6313, а також Кт рах. 6311, 6514-6519	У суб'єктів державного сектору, де виписуються декілька розрахунково-платіжних відомостей, за підсумками цих відомостей складається зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій. Записи в меморіальному ордері систематизуються за програмною класифікацією та найменуваннями суб'єктів державного сектору, що обслуговуються.
6	Накопичувальна відомість за розрахунками з кредиторами	Дт і Кт рах. 6211, 6514	ведеться облік розрахунків з різними підприємствами, установами та організаціями, які є кредиторами суб'єкта державного сектору. Записи у накопичувальній відомості здійснюються за кожною операцією, що підтверджена документом, оформленим відповідно до законодавства.
7	Накопичувальна відомість за розрахунками в порядку планових платежів	Дт і Кт рах. 2111, 2113	за розрахунками в порядку планових платежів ведеться облік розрахунків за продукти харчування, медикаменти та перев'язувальні матеріали, що здійснюються в порядку планових платежів. Облік ведеться окремо за кожним постачальником, для якого відводиться необхідна кількість рядків з метою відображення операцій протягом місяця в розрізі кодів економічної класифікації видатків.
8	Накопичувальна відомість за розрахунками з підзвітними особами	Дт і Кт рах. 2116	ведеться облік розрахунків з підзвітними особами в розрізі кодів економічної класифікації видатків. Операції за розрахунками з підзвітними особами, що здійснюються за рахунок коштів спеціального фонду, ведуться в окремому ордері за цією самою формою.

Продовження таблиці 1.1.

11	Зведення накопичувальних відомостей про надходження продуктів харчування	Дт 1511	використовується в тих випадках, коли суб'єктом державного сектору складається декілька накопичувальних відомостей про надходження продуктів харчування
12	Зведення накопичувальних відомостей про витрачання продуктів харчування	Кт 1511	використовується в тих випадках, коли суб'єктом державного сектору складається декілька накопичувальних відомостей про витрачання продуктів харчування.
13	Накопичувальна відомість витрачання виробничих запасів	Кт 1512-1518	запасів використовується для обліку операцій про витрачання виробничих та інших запасів, крім продуктів харчування. До меморіального ордера заносяться дані з первинних документів про витрачання матеріальних цінностей (накладних (вимог), забірних карток тощо)
14	Накопичувальна відомість нарахування доходів спеціального фонду суб'єктів державного сектору	Кт 7011, 7111, 712, 7211, 7311, 741, 7511	використовується для обліку операцій нарахування доходів спеціального фонду. На кожен вид доходів спеціального фонду відкриваються окремі меморіальні ордери, які нумеруються відповідно № 14-1, 14-2, 14-3
15	Зведення відомостей за розрахунками з батьками на утримання дітей	Дт і Кт рах. 6414	Зведення відомостей за розрахунками з батьками на утримання дітей складається у централізованих бухгалтеріях на підставі відомостей за розрахунками з батьками
16	Накопичувальна відомість позабалансового обліку	Рахунки класу 0	У накопичувальній відомості позабалансового обліку ведеться облік надходження та вибуття в розрізі об'єктів позабалансового обліку
17	Інше		застосовується для відображення операцій, що не фіксуються в меморіальних ордерах № 1-16, та для операцій, за якими непотрібно складати накопичувальні відомості та зведення.
	Книга аналітичного обліку депонованої заробітної плати і стипендій	Дт і Кт рах. 6412	У книзі ведеться облік депонованих сум заробітної плати і стипендій за кожним депонентом. У відповідних графах «Кредит (віднесено на рахунок депонентів)» зазначаються місяць, у якому утворилась депонентська заборгованість, номери платіжних відомостей і суми, а в графах «Дебет - виплачено» навпроти прізвища депонента записується номер видаткового касового ордера чи іншого документа та виплачена сума.

Бюджетні установи здійснюють свою діяльність згідно з кошторисом доходів і видатків (їхнього головного планового та фінансового документа), отримуючи відповідні кошти із загального та спеціального фондів Державного й місцевих бюджетів.

Такий перерозподіл бюджетних коштів означає зрештою повне фінансове забезпечення зазначених установ з боку держави, передбачаючи водночас доручення на виконання певних державних функцій, як-то законодавчої та управлінської; захисту держави в цілому та її громадян зокрема, а також надання соціальних гарантій, таких, як право на отримання безкоштовної освіти та медичної допомоги, право на свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості і т. ін. Важливість реалізації перелічених функцій у межах будь-якої держави важко переоцінити, а тому сумнівів стосовно доцільності існування бюджетних установ і організацій, вочевидь, не виникає

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

2.1. Побудова бухгалтерського обліку в бюджетній установі

Невід’ємною складовою діяльності та запорукою її ефективності будь-якого суб’єкта господарювання, в тому числі і бюджетних установ, є добре налагоджена система бухгалтерського обліку.

Незважаючи на специфіку діяльності бюджетних установ, вони є окремими господарськими одиницями де як і інших підприємства відбувається велика кількість господарських операцій, що тягнуть за собою зміни в активах та пасивах бюджетної установи. Господарські засоби таких установ мають дещо відмінну структуру, яка зображена на рисунку 2.1.

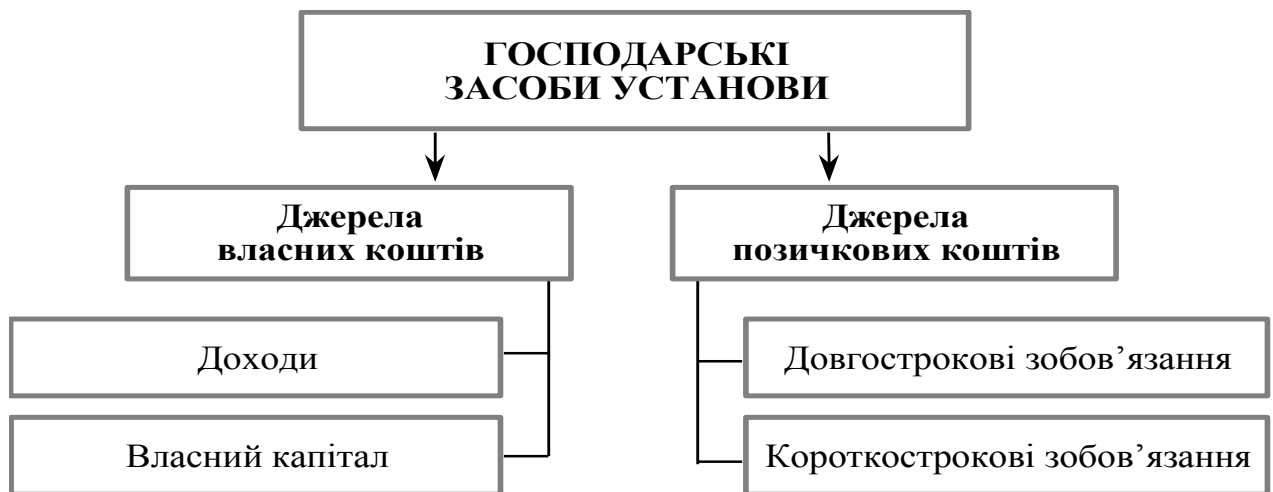
Рис. 2.1. Класифікація господарських засобів бюджетних установ за складом і розміщенням

До оборотних активів відносяться господарські засоби, які належать бюджетній установі, незалежно від шляху їх надходження в установу, які більше одного року використовуються у процесі господарської діяльності установи. До них відносяться – основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та нематеріальні активи.

До оборотних активів бюджетних установ відносяться засоби, які до одного року використовуються в діяльності установи. До них належать – виробничі запаси, грошові кошти, дебіторська заборгованість.

Відповідно до методології бухгалтерського обліку активи установи забезпечуються відповідними джерелами їх формування. До джерел формування активів у бюджетних установах належать власні та залучені кошти.

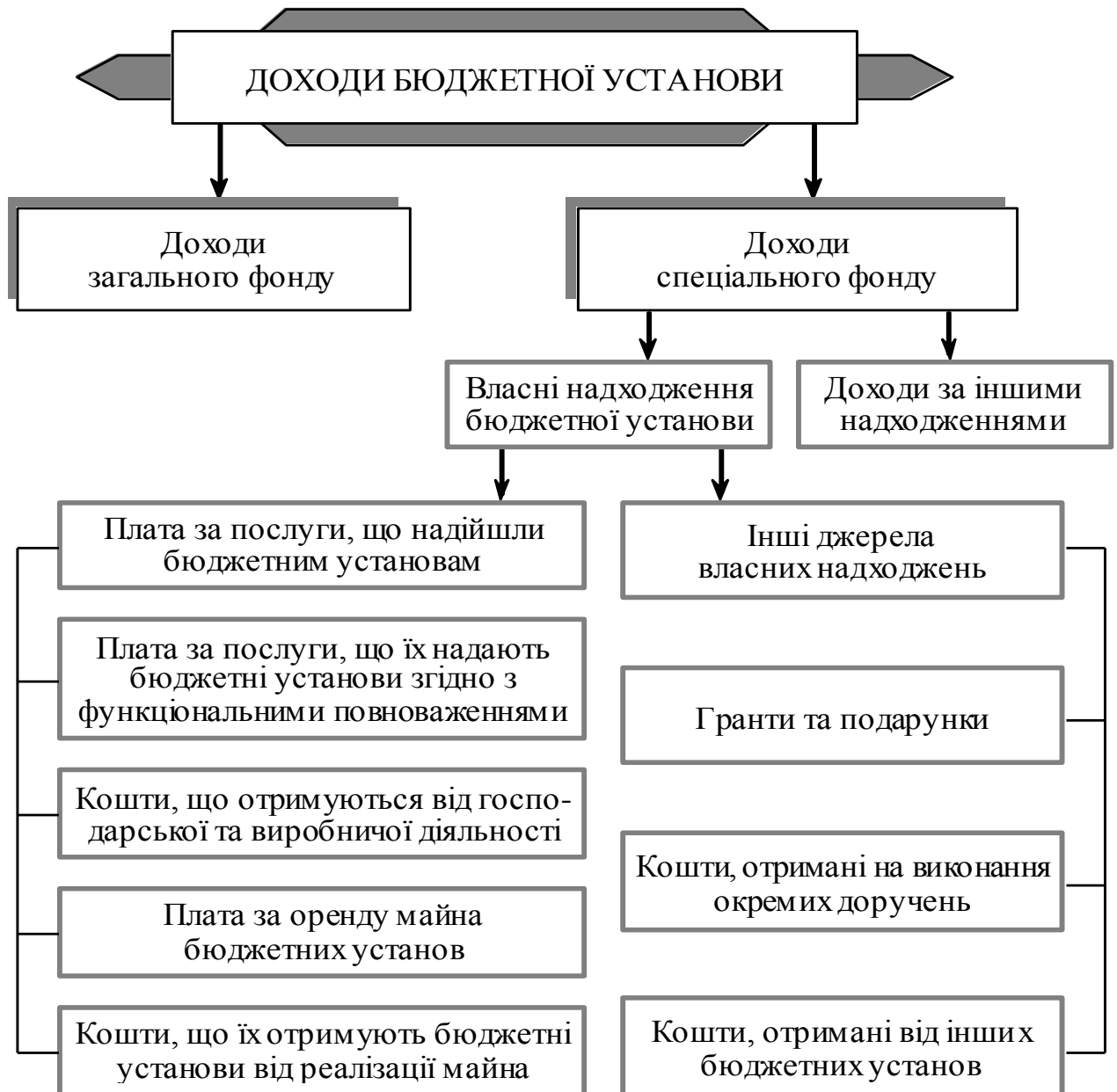
Класифікацію господарських засобів за джерелами їх утворення представлено на рисунку 2.2.

Рис. 2.2. Класифікація господарських засобів за джерелами їх утворення і призначенням

Відповідно до норм Бюджетного кодексу України доходи бюджетних установ поділяються на доходи загального фонду та доходи спеціального фонду. До загального фонду відносяться усі доходи бюджетної установи крім тих які призначені для зарахування до спеціального фонду. Доходами

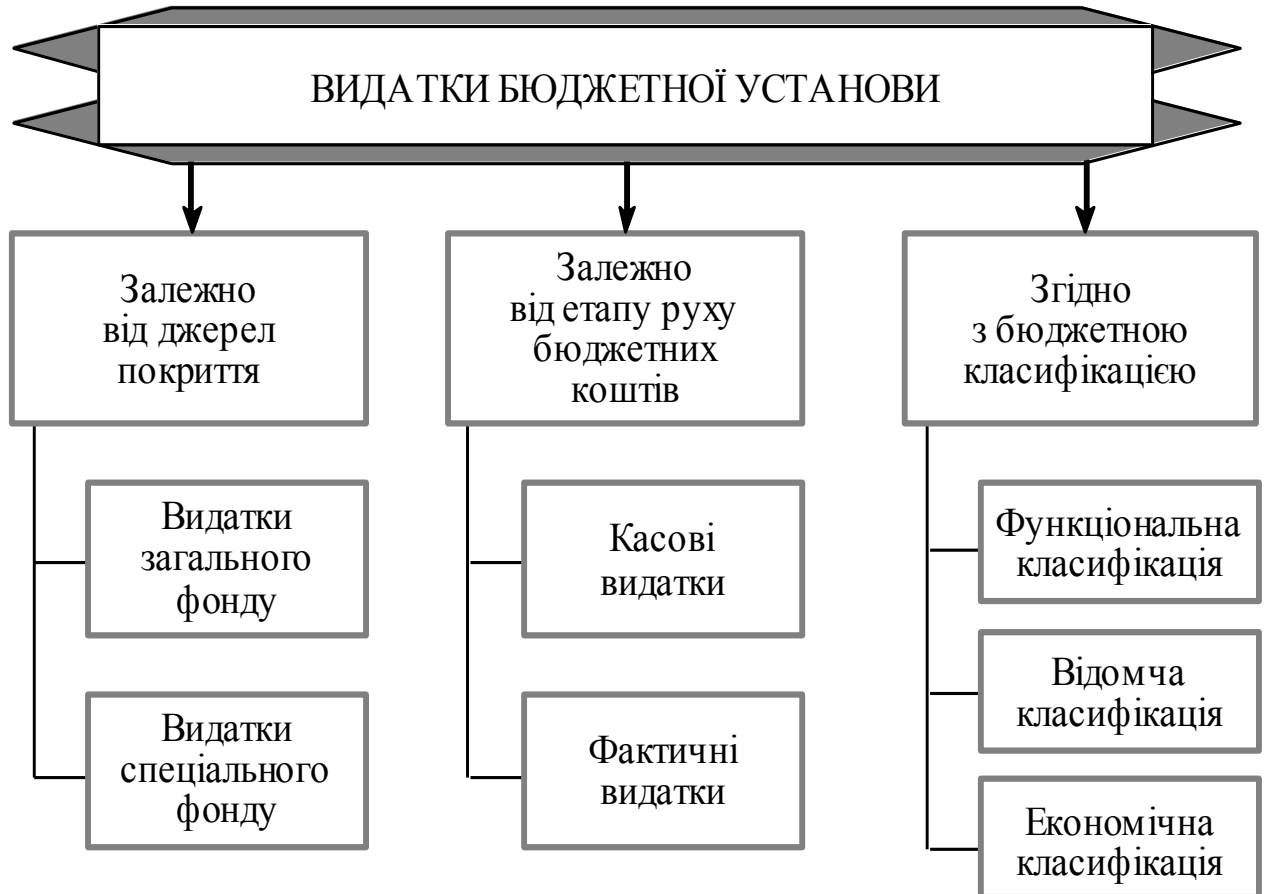
спеціального фонду є власні надходження бюджетних установ, які може отримання така установа від здійснення господарських операцій, що передбачені чинним законодавством. Схематично структура доходів бюджетної установи представлена на рисунку 2.3.

Рис. 2.3. Класифікація доходів бюджетної установи

Видатками бюджетних установ є видатки, які не підлягають поверненню. За обсягами видатків формуються результати діяльності бюджетних установ тому процес обліку та контролю видатків є

найголовнішим завданням бухгалтерського обліку бюджетних установ. Схематично склад та структура видатків бюджетної установи представлена на рисунку 2.4.

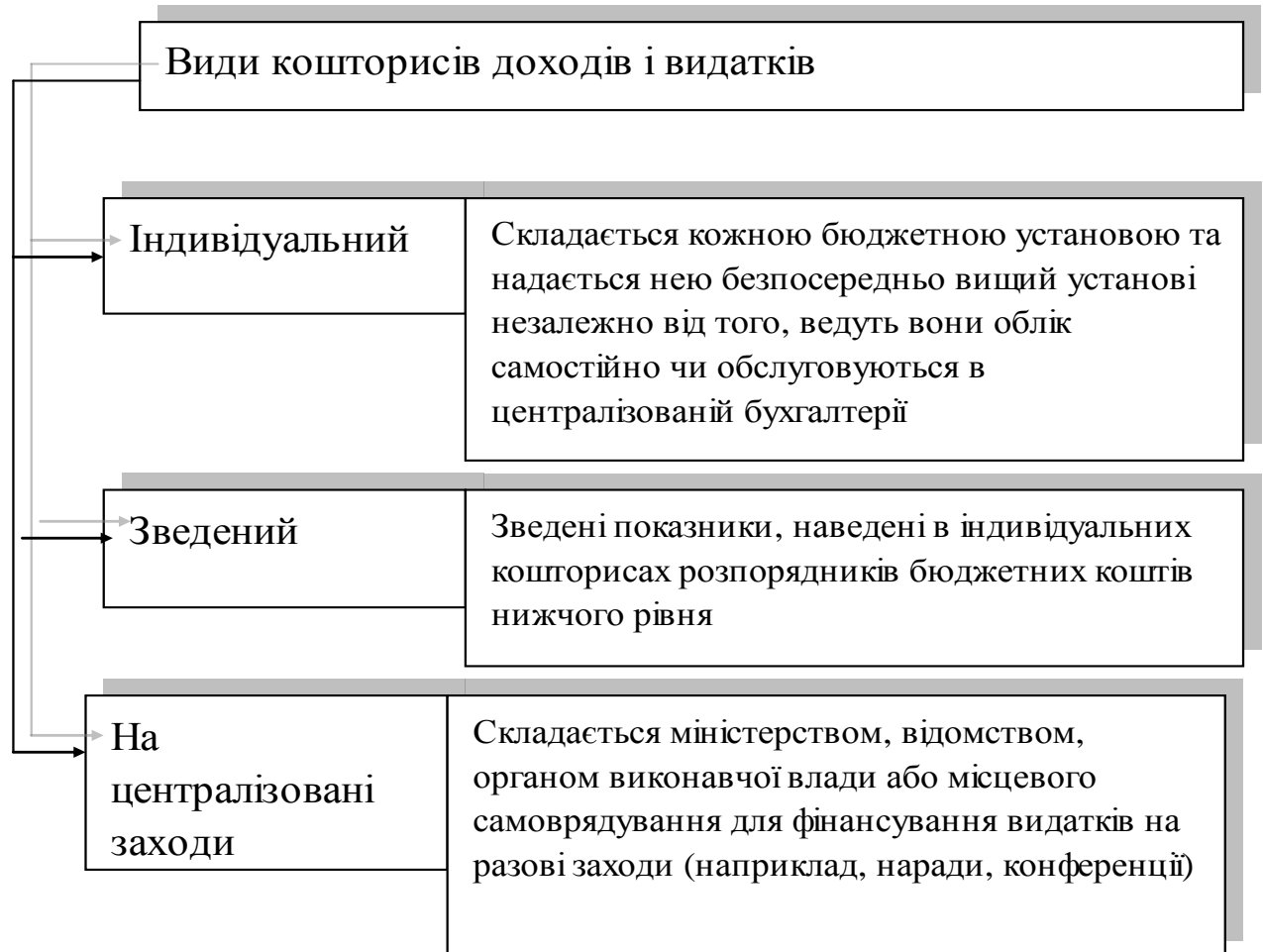

Рис. 2.4. Класифікація видатків бюджетних установ

Аналогічно до класифікації доходів, видатки бюджетної установи поділяються на видатки загального фонду та видатки спеціального фонду. Облік видатків бюджетної установи є найспецифічнішою ділянкою обліку та потребує особливого контролю. Величина сум видатків чітко планується в кошторисі, а їх облік ведеться на окремих субрахунках з метою належного контролю.

Для всіх бюджетних установ затверджено єдиний документ для планування доходів і видатків – це Кошторис доходів та видатків бюджетної установи. Призначення Кошторису є визначення складу і структури доходів

та видатків, їхні суми та напрями використання. Кошторис доходів та видатків затверджується щороку. Залежно від їхнього призначення є кілька видів кошторисів (рис. 2.5.).

Рис. 2.5. Види кошторисів доходів і видатків бюджетних установ

Кошториси доходів і видатків складаються перед початком бюджетного періоду усіма установами на наступний бюджетний період, на який плануються видатки. Складання кошторисів передбачає використання відповідних кодів бюджетної класифікації.

2.2. Особливості обліку доходів та видатків бюджетної установи

Джерелом надходження доходів до загального фонду будь якої бюджетної установи, незалежно підрівня її підпорядкування є кошти що виділяються з державного бюджету та місцевих бюджетів різних рівнів.

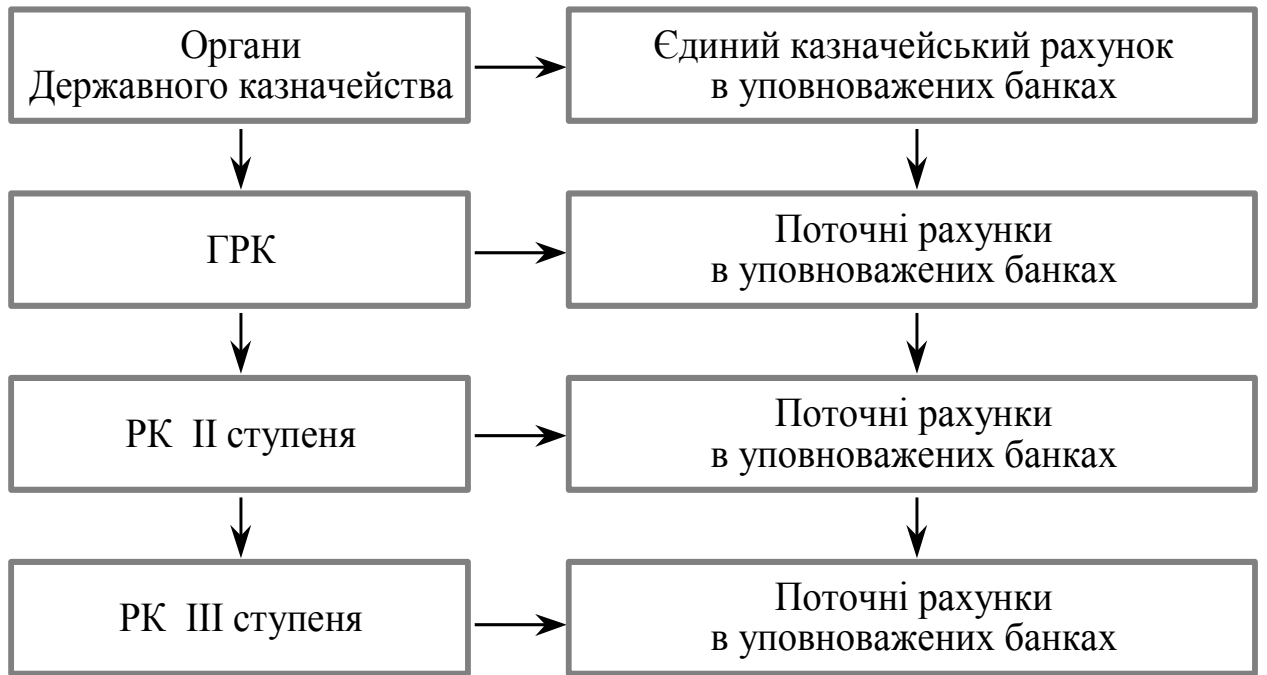
Для кожної конкретної бюджетної установи кошти надходять з визначеного бюджету відповідного рівня, що визначається підпорядкованістю установи, її значення у бюджетному процесі, територіальній ознаки, тощо.

Суми надходжень, є наперед запланованими та їх обсяги повинні відповідати тим статтям витрат, які передбачено у кошторисі бюджетної установи. Порядок фінансування досліджуваних установ наведено на рисунках 2.6., 2.7.

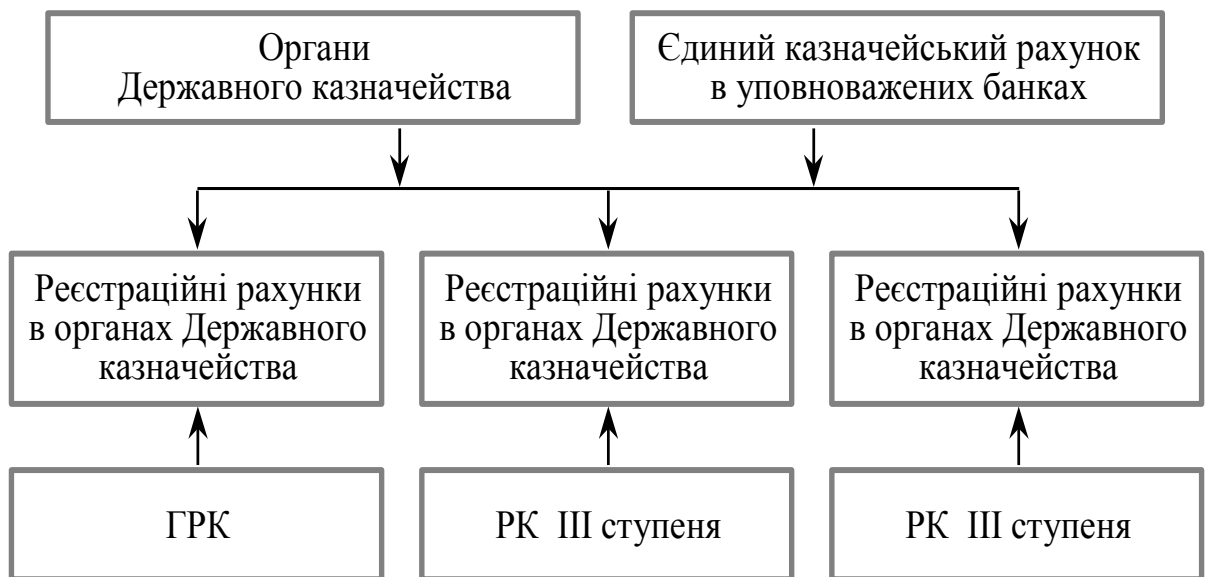
За першою формою фінансувалися установи, що утримувалися за рахунок місцевих бюджетів та інші розпорядники коштів, перелік яких затверджувався Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства фінансів України.

Сутність фінансування за відомчою формою зводилась до наступного. Головне управління Державного казначейства перераховувало бюджетні кошти з єдиного казначейського рахунка на поточні рахунки ГРК на підставі поданих ними (складаних за встановленою формою) розподілів бюджетних коштів. ГРК в уповноважених установах банків відкривали такі поточні рахунки:

- а) на видатки установи;
- б) для переказу коштів підвідомчим установам.

Рис. 2.6. Порядок фінансування за відомчою структурою

Рис. 2.7. Порядок фінансування через органи Державного казначейства

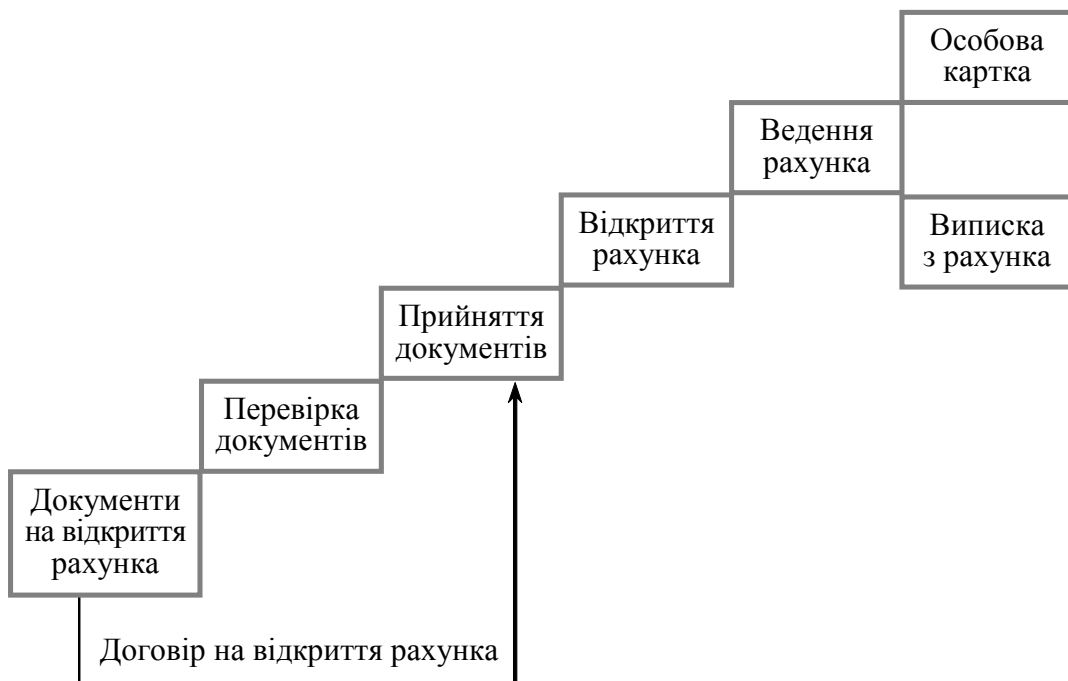
Порядок відкриття поточних рахунків регламентується Інструкцією № 3 „Про порядок відкриття розрахункових, поточних та бюджетних

рахунків в установах банків”, затвердженою Постановою Правління НБУ від 27.05.96 № 21» [79].

Згідно з Тимчасовою інструкцією № 28 «бюджетні установи, що утримуються за рахунок державного бюджету, фінансуються за другою формою — через органи Державного казначейства, яким в установах Національного банку та вповноважених установах комерційних банків, визначених Кабінетом Міністрів України та Національним банком України, відкриваються єдині казначейські рахунки відповідно до Наказу ГУ ДКУ від 21.03.97 № 28» [19, с. 458].

Порядок відкриття і ведення реєстраційного рахунка подано на рис. 2.8.

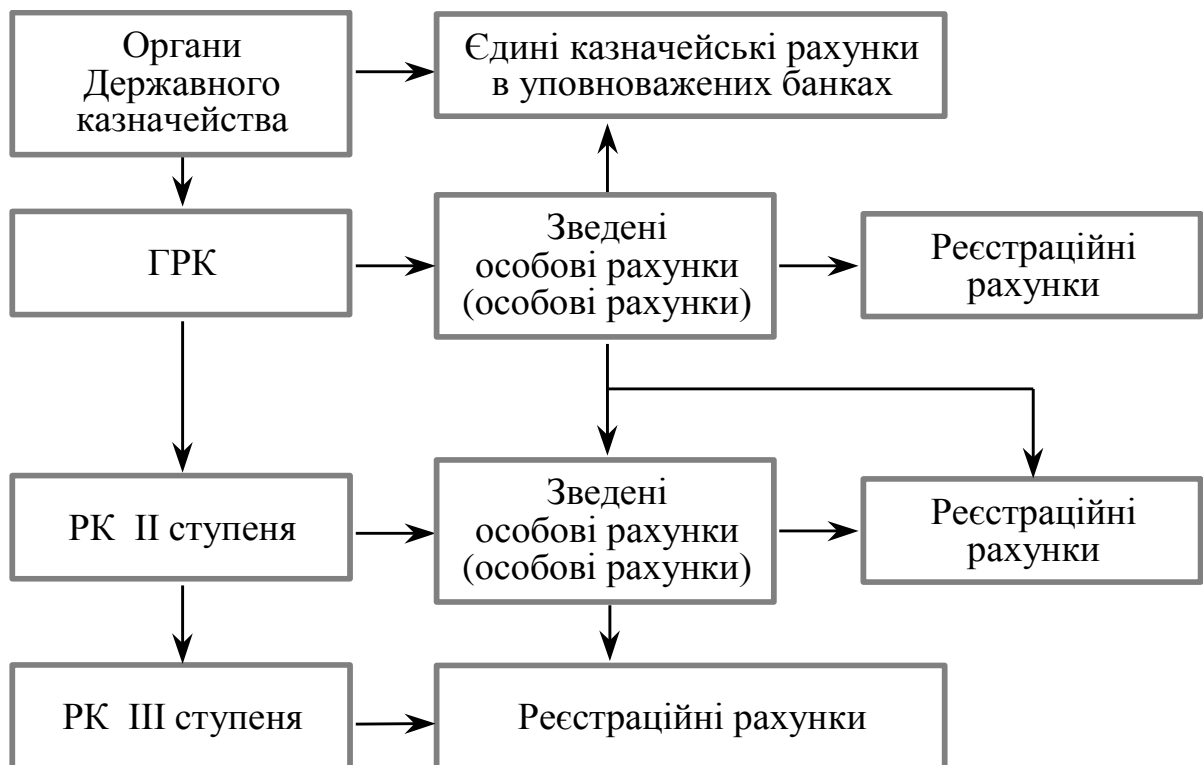

Рис. 2.8. Порядок відкриття і ведення реєстраційного рахунка

Перерахування коштів державним казначейством з метою використання їх бюджетними установами (зарахування до видатків) здійснюється у відповідності до законодавчо затвердженого алгоритму.

Для визначення необхідного обсягу коштів кожним розпорядником коштів формуються на наступний календарний рік планові показники по обсягах коштів необхідних для виконання ними зобов'язань, так званий ресурсний баланс. Усі статті видатків, що передбачаються розпорядниками коштів повинні відповідати кодам бюджетної класифікації.

Державне казначейство України на основі зібраних даних видає відповідні розпорядження про виділення та зарахування коштів на рахунки головних розпорядників коштів. Далі головний розпорядник коштів своїми розпорядженнями розподіляє кошти на особові рахунки розпорядників нижчого рівня, відповідно до наперед затверджених сум. Розпорядники коштів II та III ступеня здійснюють розподіл коштів на зведені особові рахунки та реєстраційні рахунки (рис. 2.9).

Рис. 2.9. Порядок надходження коштів на реєстраційні рахунки із застосуванням зведених особових (особових) рахунків

Бухгалтерські проведення з обліку надходження бюджетних коштів, доходів загального фонду та внутрішніх розрахунків подано в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Основні бухгалтерські проведення з обліку доходів загального фонду

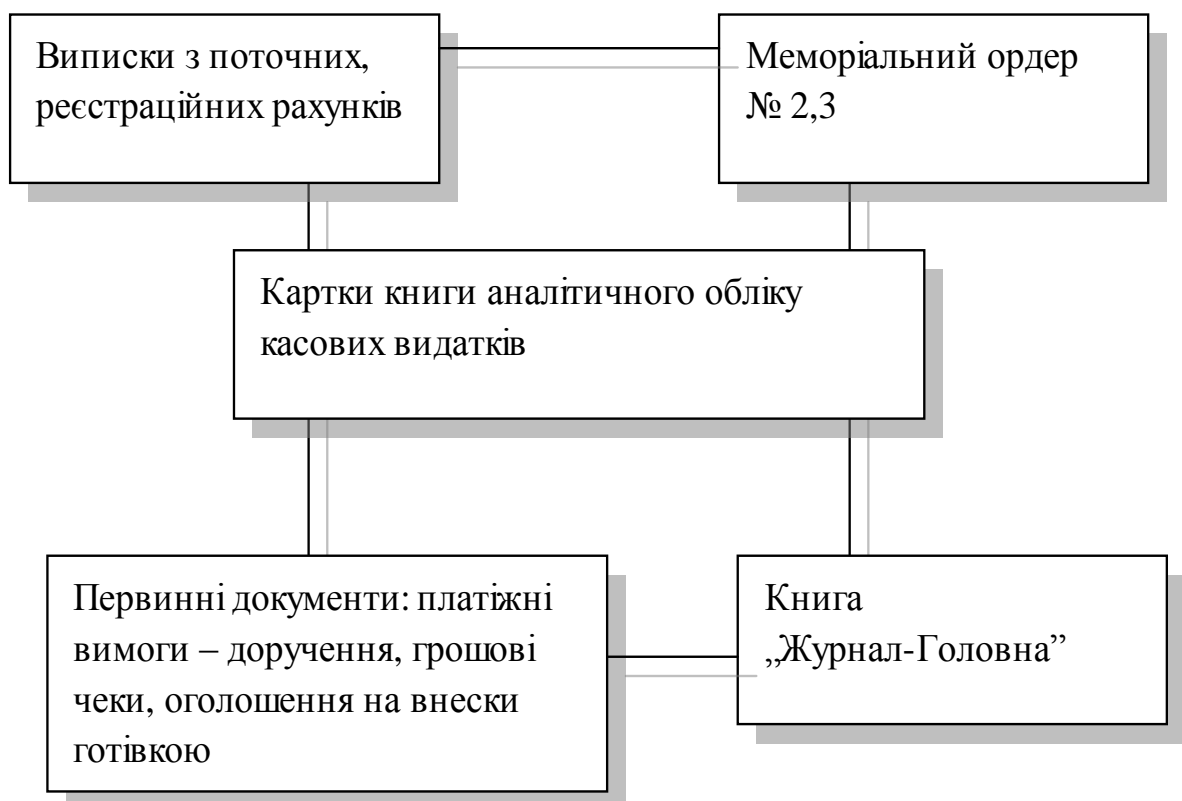
№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Отримано асигнування головним розпорядником коштів із загального фонду бюджету для подальшого перерозподілу підвідомчим установам (фінансування бюджетних установ нижчого рівня)	322	701
2	Отримано асигнування із загального фонду установами, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету на покриття власних видатків	321	701
3	Перераховано грошові кошти розпорядником коштів підвідомчим їм установам	681	322
4	Відкликано кошти розпорядниками вищого рівня	681 701 702	311 312 321 322
5	Списано з рахунків залишки коштів виділених асигнувань	701 702 681	311 312 321 322
6	Списано доходи в кінці року на результати виконання кошторису за загальним фондом	701 702 681	431

Аналітичний облік асигнувань, що отримані з бюджету вищого рівня ведеться за допомогою «Картки аналітичного обліку отриманих асигнувань».

До касових видатків бюджетних установ можна зараховувати кошти, переведені з поточних чи реєстраційних рахунків для проведення наступних розрахунків із постачальниками з використанням «Акредитиву» або «Чеку».

Записи на рахунках обліку про збільшення чи відновлення касових видатків здійснюються на підставі виписок із поточних чи реєстраційних рахунків і доданих до них документів у накопичувальних відомостях – «меморіальних ордерах». Синтетичний облік касових видатків ведеться в таких же регістрах, що і синтетичний облік руху грошових коштів на поточних чи реєстраційних рахунках. Аналітичний облік касових видатків ведеться за кожним поточним чи реєстраційним рахунком за кодами економічної класифікації. Регістрами аналітичного обліку є «Картка аналітичного обліку касових видатків».

Схема процесу обліку касових видатків зображена на рисунку. 2.10.

Рис. 2.10. Схема облікового процесу касових видатків

Існують випадки коди коштів загального фонду не вистачає для покриття усіх фактичних видатків бюджетної установи. Тоді, згідно законодавчо встановлених процедур, суми такої нестачі можна «запозичити» із спеціального фонду бюджетної установи. Законодавством передбачено, що на такі «запозичення» можуть спрямовуватись лише тимчасово вільні кошти спеціального фонду.

2.3. Облік окремих видів власних коштів бюджетних установ

Доходи, грошові кошти та видатки спеціального фонду є різноманітними, проте діючим планом рахунків передбачені окремі рахунки для обліку цих об'єктів за встановленими групам.

За спеціальним фондом обліковуються доходи, отриманні бюджетними установами від надання різного роду платних послуг, які передбачені статутом установи.

За такими послугами установа має можливість отримувати доходи від здавання в оренду майна, що належить установі; отримані благодійні внески та різного роду грошові допомоги; та інших операцій, які може за відповідну плату виконувати бюджетна установа, залежно від її функціонального призначення – навчання, консультування, і т.д.

Відображення кореспонденції рахунків за типовими операціями по наданню платних послуг наведено в таблиці 2.4.

При сплаті орендних платежів орендарем на рахунок бюджетної установи перераховується лише належна їй частка коштів від орендних операцій, інша частина одразу перераховується орендарем до бюджету відповідного рівня.

Якщо майно в оренду здається органами місцевого самоврядування в такому випадку обов'язково затверджується порядок використання надходжень від орендних платежів.

Таблиця 2.4

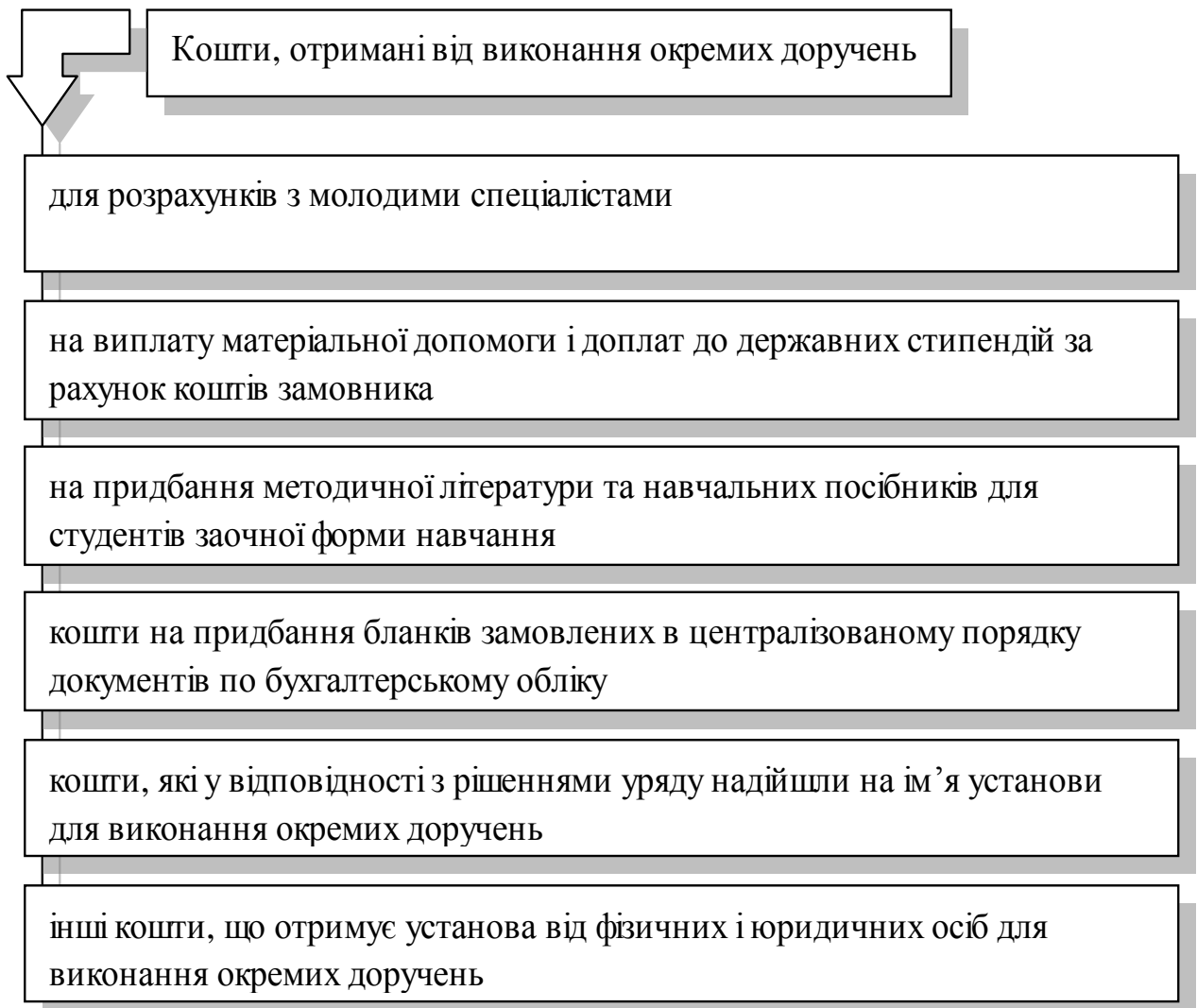
**Типові кореспонденції рахунків по наданню платних послуг
бюджетними установами**

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	Дт	Кт
Нарахована плата за послуги, що пов'язані з виконанням основних функцій, від господарської діяльності	364	711
Нарахована плата за навчання в ВНЗ	364	711
Нарахована плата за підготовку кадрів та підвищення кваліфікації	364	711
Нарахована плата за користування гуртожитком	364	711
Нарахована плата за харчування дітей в інтернатах при школах та групах продовженого дня	674	711
Нарахована плата за навчання учнів в гуртках при школах, за навчання зверх учбової програми, за навчання в ліцеях та гімназіях	674	711
Надійшла в касу плата за підготовчі курси	301	711
Здано на реєстраційний (поточний рахунок)	323, 312	301
Надійшла плата в касу чи на рахунки в банку чи держказначейства за навчання у вищих навчальних закладах чи ПТУ, інші платні послуги	301, 313, 323	364, 674
Надійшла плата за користування гуртожитком	301, 323	364
Надійшла плата за дітей від батьків	301, 323	674
Надійшли кошти за оренду приміщень, квартирну плату, за роботу транспорту, та інші послуги	313, 318, 323	364
Нарахована зарплата працівникам, задіяним у наданні послуг	811	661
Нарахування на заробітну плату	811	65
Списані матеріали	811	23
Списані видатки на відрядження	811	362
Надані різні послуги сторонніми організаціями	811	364, 675
Відображено створення фондів в основних засобах, придбаних за рахунок спецкоштів	811	401
Відображено створення фондів в МШП, придбаних за рахунок спецкоштів	811	411
Відображення ПДВ та інших податків згідно із законодавством (на транспорт, на землю)	811	64
Списання витрат в кінці року	432	811
Списання доходів в кінці року	711	432

Ще однією специфічною особливістю орендних операцій, одним з учасників яких є бюджетна установа є те, що крім суми встановлених орендних платежів при здачі в оренду комунального майна орендар обов'язково оплачує усі комунальні послуги

До інших власних надходжень відносяться кошти, отримані від підприємств, організацій і фізичних осіб чи інших бюджетних установ. Крім того сюди відносяться благодійні внески, гранти, дари та пожертвування.

Надходження від виконання окремих доручень унаочнені на рисунку 2.12.

Рис. 2.12. Надходження від виконання окремих доручень

Використання цих сум здійснюється строго на виконання цілей указаних в дорученнях.

Для обліку цих операцій використовують рахунки:

314, 324, — для обліку грошових коштів;

673 «Розрахунки по коштах, отриманих по інших джерелах власних надходжень» — для обліку розрахунків;

712 «Доходи по інших джерелах власних надходжень бюджетних установ» — для обліку доходів спеціального фонду;

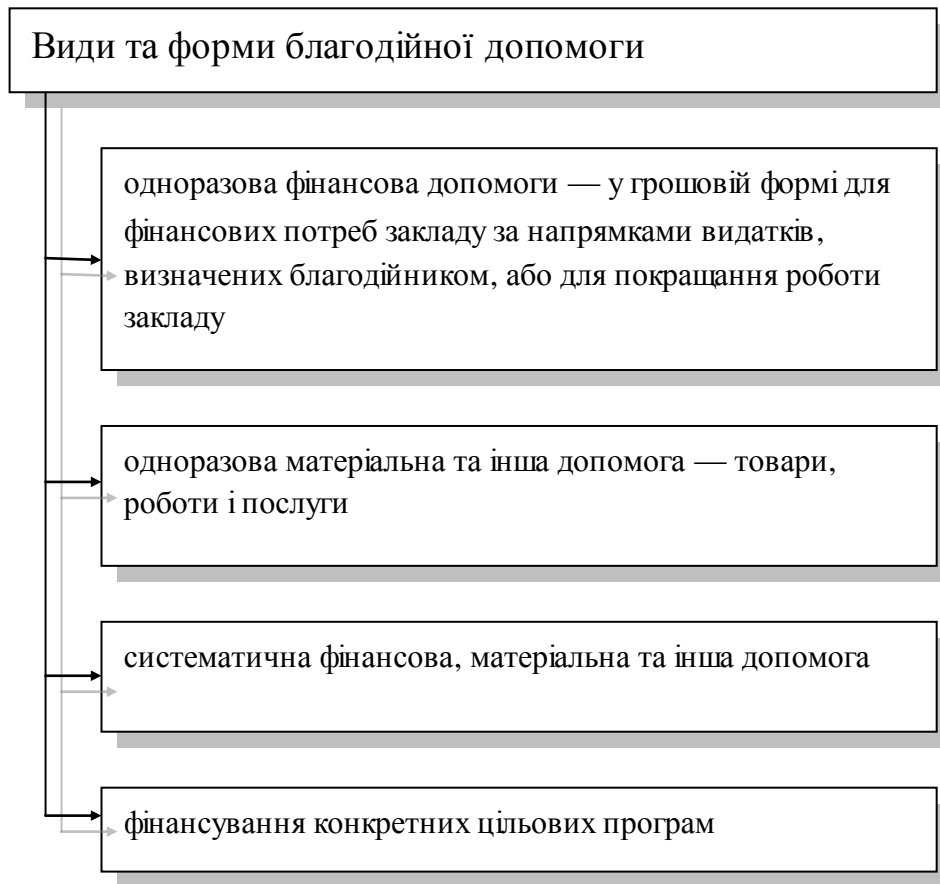
812 «Видатки за іншими джерелами власних надходжень» — для обліку видатків спеціального фонду.

Ще одним видом надходження власних коштів бюджетних установ є отримання різного роду гуманітарної допомоги.

Надання гуманітарної допомоги установам, що фінансуються з державного та місцевого бюджетів надається у відповідності до чинного законодавства. Допомога може отримуватись як від юридичних так і від фізичних осіб.

Види благодійної допомоги неприбутковим організаціям та установам заведені на рисунку 2. 13.

Витрачання горових коштів, які надійшли до установи у вигляді благодійної допомоги можливе за двома напрямками: за конкретними статтями витрат, що заздалегідь визначено благодійником; установа самостійно, в особі керівника, розпоряджається отриманими коштами та визначає пріоритетні напрями їх використання (використання могут бути на матеріальні та нематеріальні блага).

Рис. 2.13. Види благодійної допомоги бюджетним установам

Єдиним напрямом, встановленим законодавчо, на який не може бути направлена використання коштів за благодійними внесками це виплата заробітних плат та інших заохочуючи та компенсаційних виплат.

За умови отримання коштів у вигляді благодійної допомоги бюджетна установа в обов'язковому порядку повинна внести до кошторису доходів та витрат в частині спеціального фонду.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

3.1. Напрямки та джерела інформації аналізу доходів та видатків бюджетних установ

Напрями аналізу діяльності бюджетних установ впливають з розглянутої вище специфіки їх діяльності. Оскільки бюджетні установи, розпоряджаються коштами, які вони не заробляють а їх отримують з бюджетів різних рівнів, то варто аналізувати динаміку таких доходів та відповідно оцінювати напрями використанні бюджетних коштів.

В кошторисі бюджетної установи визначено обсяг і цільове використання видатків згідно з виробничою діяльністю протягом календарного періоду (року, кварталу). Кошторис видатків регулює розміщення власних засобів і ефективність їх використання за видами ресурсів і за місцем витрачання.

Змістом аналізу виконання кошторису витрат є: оцінювання ефективності використання виділених установі матеріальних, трудових і фінансових ресурсів; виявлення відхилень фактичних видатків від кошторисних і кількісне оцінювання – оцінювання впливу факторів, що викликали це відхилення; якісне оцінювання тенденцій розвитку установи.

Основними завданнями виконання кошторису видатків бюджетних і установ є:

- 1) «оцінювання дотримання кошторису в цілому і за економічними елементами видатків;

- 2) характеристика складу і структури видатків, їх зміни;
- 3) визначення факторів, що викликали відхилення фактичних видатків від кошторисних;
- 4) виявлення резервів підвищення ефективності використання ресурсів бюджетних установ;
- 5) відпрацювання заходів для використання виявлених резервів». [83]

Завдання аналізу конкретизуються у процесі вивчення видатків бюджетних установ за окремими видами і напрямками.

Джерелами інформації для аналізу виконання кошторису слугує «сам кошторис; баланс виконання кошторису бюджетних організацій (форма № 1); звіт про виконання кошторису бюджетних установ (форма №2); картки обліку видатків і дані первинного обліку матеріальних ресурсів і заробітної плати; акти ревізій, перевірок, інвентаризації; дані про облік касових і фактичних видатків, звіти про виконання плану по штатах і контингентах (форма № 3), дані про витрати аналогічних установ» [90].

Бюджетні установи охорони здоров'я, освіти і культури надають послуги населенню безоплатно, їх витрати не відшкодовуються споживачами послуг. Держава за рахунок бюджету систематично надає їм грошові ресурси, необхідні для безперебійної роботи. Законом передбачається можливість договірних і господарських відносин установ з іншими підприємствами та організаціями для надання їм послуг або майнових матеріальних цінностей. Оскільки всі витрати бюджетних установ визначаються на основі спеціального документа - кошторису, то спосіб забезпечення їх грошовими ресурсами одержав назву «кошторис фінансування».

Контроль за повнотою задоволення потреб установ у грошових ресурсах і доцільність їх використання в умовах кошторисного фінансування забезпечується бюджетним нормуванням. Воно дає змогу визначити розмір

витрат на розрахункову одиницю роботи й оцінювати обґрунтованість витрат за видами та напрямками витрачання коштів.

Джерелами інформації для аналізу доходів бюджетних установ є: баланс виконання кошторису витрат (форма № 1 — для бюджетних установ) і баланс з основної діяльності (форма № 1 — для науково-дослідних і конструкторських організацій); Звіт про виконання кошторису витрат установ (форма № 2 — для бюджетних установ); форми звітності про виконання плану за обсягом робіт; дані обліку коштів фінансування та оборотних засобів.

Таблиця 3.1

Напрями аналізу коштів спеціального фонду бюджетних установ

Напряму аналізу	Джерела інформації
Аналіз виконання кошторису в цілому за надходженням і за витрачанням коштів спеціального фонду за рік, квартал	Кошториси доходів і видатків за звітний і попередній роки, обґрунтування до кошторисів, звіти про надходження та витрачання коштів спеціального фонду
Аналіз структури коштів спеціального фонду	Кошториси доходів і видатків за звітний та попередній роки, обґрунтування до кошторисів, звіти про надходження та витрачання коштів спеціального фонду, довідки про використання коштів спеціального фонду
Аналіз використання коштів спеціального фонду за рік, квартал, місяць	Звіти про надходження та витрачання коштів спеціального фонду за рік, квартал, місяць
Аналіз впливу факторів за кожним видом коштів спеціального фонду щодо обсягів надходження та цільового використання	Обґрунтування до кошторисів, дані аналітичного обліку, звіти про надходження та витрачання коштів спеціального фонду за рік, квартал, місяць

Основними джерелами аналізу коштів спеціального фонду слугують (табл. 3.1):

- 1) баланс виконання кошторису доходів і видатків;
- 2) кошторис по інших надходженнях коштів;

- 3) видатки за рахунок перевищення доходів над видатками за спеціальним фондом;
- 4) зведення показників спеціального фонду кошторису на наступний рік;
- 5) обґрунтування розрахунку доходів за іншими надходженнями коштів;
- 6) обґрунтування розрахунку доходів за спеціальним фондом;
- 7) довідка про використання спеціальних коштів установами, що утримуються за рахунок місцевих бюджетів України, за 12 місяців звітною року;
- 8) звіт про надходження та витрату власних коштів за 12 місяців звітного року;
- 9) звітність про виконання кошторису установи по спеціальному фонду.

3.2. Контроль за формуванням та використанням коштів бюджетних установ

Функція контролю реалізується на всіх етапах облікового процесу. В бюджетних установах особлива увага контролюючих органів прикута до формування доходів бюджетних установ та використання ними коштів, які надійшли до загального та спеціального фонду. Розпочинається контроль на етапі планування статей Кошторису доходів та видатків, а закінчується перевіркою та аналізом статей щодо виконання кошторису.

Контролюючими органами, які забезпечують ефективність використання коштів державного та місцевих бюджетів є органи Державного казначейства та Служби державного аудиту.

Щодо бюджетних установ, то до них застосовуються загальноприйняті методики контролю за формуванням та використанням бюджетних коштів. Перевірці підлягають усі без винятку факти, явища, операції та процеси, які мали місце бути у бюджетній установі протягом періоду що перевіряється.

Організація контролю – це впорядкування взаємозв'язків системи контролю, в рамках якої здійснюються конкретні заходи. Під методом організації контролю розуміють певний порядок і прийоми роботи при узгодженні зусиль і способів дій з метою забезпечення максимальної ефективності їх використання при виконанні поставлених задач. Організація і здійснення контролю – це певний циклічний процес, який умовно можна поділити на наступні стадії (рис.3.1).

Рис. 3.1. Стадії контролю

Для впровадження ефективного державного контролю за витратою бюджетних грошей державними установами, що фінансуються з Державного і місцевого бюджетів, з 1997р. був здійснений перехід на фінансування даних установ на основі кошторисів.

Кошторис є основним плановим документом бюджетної організації, що дає повноваження одержання доходів і здійснення витрат, визначає обсяг і спрямованість коштів для виконання бюджетною організацією своїх функцій і досягнення цілей, визначених на відповідний бюджетний період. Розпорядники бюджетних засобів несуть відповідальність за керування бюджетними асигнуваннями і здійснюють контроль за виконанням вимог і процедур, установлених Бюджетним кодексом.

Розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та проводять витрати у межах бюджетних асигнувань, затверджених кошторисами. Зобов'язання, що беруться фізичними та юридичними особами з бюджетних коштів без необхідних бюджетних асигнувань або ж з перевищенням повноважень, не можна вважати бюджетними зобов'язаннями.

Витрати бюджетів різних рівнів на покриття таких зобов'язань не можуть виконуватись.

РОЗДІЛ 4

АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИДАТКІВ ЗАЛІЩИЦЬКОЇ РДА

4.1. Аналіз динаміки та структури доходів загального та спеціального фонду

Трендовий (горизонтальний) аналіз базується на вивченні динаміки окремих показників у часі. В процесі трендового аналізу розраховуються темпи росту (приросту) окремих показників і визначаються загальні тенденції їх зміни. У фінансовому менеджменті найбільш поширеними є такі методи трендового аналізу: порівняння фінансових показників звітного періоду із показниками попереднього періоду; порівняння фінансових показників звітного періоду із показниками аналогічного періоду попереднього року (використовується для підприємств із сезонним типом виробництва); порівняння показників за декілька періодів з метою встановлення тренду (тенденції) зміни.

Структурний (вертикальний) аналіз базується на структурному розкладанні окремих показників із розрахунком питомої ваги окремих структурних складових. У фінансовому менеджменті використовуються такі форми структурного аналізу: структурний аналіз активів, структурний аналіз капіталу, структурний аналіз грошових потоків. Кожен із названих напрямків може бути глибше структурованим за окремими елементами. В процесі обслуговування касового виконання державного бюджету структурний аналіз може бути застосований для оцінки виконання бюджету за доходами, за видатками, оцінки зобов'язань розпорядників та одержувачів коштів, оцінки фінансування та оцінки обслуговування державного боргу.

Основою даного аналізу виступає бюджетна класифікація, відповідно до якої класифікація доходів буде: податкові надходження, неподаткові надходження, а також доходи від обліку капіталу та інші.

До податкових надходжень визнаються передбачені податковим законодавством податки, збори та платежі, що надходять до державного та місцевих бюджетів.

Окрім податкових є інші види надходжень, які забезпечують дохідну частину бюджетів різних рівнів.

Неподатковими надходженнями є доходи від власності і підприємницької діяльності, адміністративні збори, платежі, доходи від некомерційного й побічного продажу, надходження штрафів й фінансових санкцій, інші і надходження. Трансфери – це кошти, отримані від органів влади, органів місцевого самоврядування, інших держав та міждержавних організацій на безоплатній та безповоротній основі.

Разом з тим аналізувати бюджетні надходження в розрізі окремих статей є дуже трудомістким процесом. З метою оцінки динаміки доходів варто робити аналіз в розрізі загального та спеціального фонду.

Для аналізу динаміки доходів загального фонду побудуємо таблицю 4.1.

Таблиця 4.1.

**Аналіз динаміки доходів загального фонду
Заліщицької РДА**

Назва показника	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення (+,-)	
				2018 від 2017 року	2018 від 2016 року
Доходи загального фонду	4904465	5716432,8	6095756,07	379323,32	1191291

Як бачимо з даних таблиці доходи загального фонду мають чітку тенденцію до зростання і за два роки збільшились на 1,19 млн. грн. На рівні бюджетних установ до доходів загального фонду належать кошти, які надходять із загального фонду бюджету для виконання бюджетними установами своїх основних функцій. Основну частку складають податкові надходження, менше неподаткові надходження та офіційні трансферти.

За допомогою аналогічної таблиці проаналізуємо доходи спеціального фонду (табл. 4.2)

Таблиця 4.2.

**Аналіз динаміки доходів спеціального фонду
Заліщицької РДА**

Назва показника	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення (+,-)	
				2018 від 2017 року	2018 від 2016 року
Доходи спеціального фонду	1638935	1874072,3	2258287,56	384215,25	619352,49

Отже доходи спеціального фонду теж зростають і за остання два роки збільшились на 619,4 тис. грн. Щоб дати об'єктивну оцінку такому збільшенню необхідно вивчити за рахунок яких статей збільшуються доходи спеціального фонду. Структуру доходів спеціального фонду проаналізуємо у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3.

**Аналіз структури доходів спеціального фонду
Заліщицької РДА**

Назва показника	2016 рік		2017 рік		2018 рік	
	грн.	%	грн.	%	грн.	%
Доходи спеціального фонду	1638935	100	1874072	100	2258287,6	100

Продовження табл. 4.3.

Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	162901,9	9,92	166599,1	8,8	249282,2	11
у т.ч. плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	159016,5	9,7	164902,2	8,7	247948,6	10,9
надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	125	-	-	-	-	-
плата за оренду майна бюджетних установ	3760,4	0,22	1696,92	0,1	1333,6	0,1
Інші джерела власних надходжень бюджетних установ	5577,4	0,38	2263,11	0,1	165875,82	7,4
у т.ч. благодійні внески, гранти та дарунки	5230	0,36	-	-	161169,48	7,2
кошти, що отримують бюджетні установи для виконання цільових	347,4	0,02	2263,11	0,1	4706,34	0,2
Інші надходження спеціального фонду	1470456	89,7	1705210	91,1	1843129,5	81,6

Отже, структура доходів Заліщицької РДА за досліджуваній період має позитивні зміни. Найбільшу питому вагу (89,7%) займають «Інші надходження спеціального фонду», на другому місці – 9,92% кошти отриманні від надання платних послуг бюджетною установою.

Разом з тим у 2018 році значно зросла частка надходжень від інших джерел власних надходжень бюджетних установ, в основному це відбулось за рахунок благодійних внесків, грантів та дарунків. Зросла також частка доходів, які отримані як плата за послуги, що надаються бюджетними установами.

4.2. Аналіз динаміки та структури видатків загального та спеціального фонду

Для аналізу видатків Заліщицької районної державної адміністрації будемо використовувати ті ж методи, що і для аналізу доходів. Загальну тенденцію змін показників витрат найкраще оцінювати за допомогою трендового аналізу (табл. 4.4.).

Збільшення видатків загального фонду є закономірним явищем оскільки ми спостерігали тенденцію до збільшення доходів то реалізується принцип нарахування та відповідності доходів та витрат. За останні чотири роки із загального фонду здійснюються лише поточні видатки, а от капітальні видатки з цього фонду не здійснюються взагалі. Найбільшу частку поточних витрат в середньому, за досліджувані періоди, складає оплата праці і нарахування на заробітну плату - 58%, на другому місці використання товарів і послуг - 26%, оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 5,5%, соціальне забезпечення – 2,5%.

Таблиця 4.4.

Аналіз динаміки витрат загального фонду Заліщицької РДА

Назва показника	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення (+,-)	
				2018 від 2017 року	2018 від 2016 року
Видатки та надання кредитів	4705009	5673006	6092059	419054,1	1387049,9

Використавши відповідні робочі таблиці проаналізуємо динаміку та структуру видатків спеціального фонду (табл. 4.5 та 4.6.).

Таблиця 4.5.

**Аналіз динаміки витрат спеціального фонду
Заліщицької РДА**

Назва показника	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення (+,-)	
				2018 від 2017 року	2018 від 2016 року
Видатки та надання кредитів	1605941	1859915	2282696	422780,5	676754,87

Видатки спеціального фонду теж мають тенденцію до збільшення, проаналізуємо їх структуру, з метою визначення домінуючої статті щодо такого збільшення.

Таблиця 4.6.

**Аналіз структури видатків спеціального фонду
Заліщицької РДА**

Назва показника	2016 рік		2017 рік		2018 рік	
	грн.	%	грн.	%	грн.	%
Видатки та надання кредитів	1605941	100	1859915	100	2282695,6	100
Поточні видатки	239737,4	15	329160,8	17,7	486006,01	21,3
Капітальні видатки	1366203	85	1530754	82,3	1796689,5	78,7
Інші видатки	-	-	-	-	-	-

Як бачимо левову частку видатків спеціального фонду займають капітальні видатки, які використовуються для придбання обладнання і предметів довгострокового вжитку капітальний ремонт приміщень.

РОЗДІЛ 5

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАЛІЩИЦЬКОЇ ДРА

5.1. Оцінка фінансового стану Заліщицької РДА

Результативні показники діяльності бюджетних установ дещо відрізняються від аналогічних показників, що розраховуються для госпрозрахункових підприємств. Це пояснюється описаними вище особливостями діяльності бюджетної установи та побудови системи обліку.

Якщо метою діяльності виробничих підприємств є одержання прибутку, то головною метою діяльності бюджетної установи є ефективність розподілу та використання коштів державного та місцевого бюджетів.

Особливістю аналізу результатів діяльності бюджетної установи є те, що аналізується не господарський стан а лише фінансова діяльність установи. Аналіз фінансової діяльності бюджетної установи має наметі оцінити не лише теперішній стан установи, а його минулий та майбутній стан.

Одним з ключових показників в процесі аналізу фінансового стану є показник ліквідності. Він дає змогу оцінити наскільки швидко активи перетворюються у грошові кошти. Ліквідність визначається ік в загальному по установі так і з використанням часткових показників.

Для оцінки ліквідності установи необхідно такі коефіцієнти:

- обчислення коефіцієнту поточної ліквідності;
- обчислення коефіцієнту швидкої ліквідності;
- обчислення коефіцієнту абсолютної ліквідності.

Платоспроможність розраховуються за даними балансу і відображують відповідні характеристики у певний момент часу.

При проведенні аналізу балансу установи, насамперед здійснюють класифікацію активів установи за їх ліквідністю та пасивів за терміновістю оплати.

Баланс установи вважають абсолютно ліквідним, якщо виконуються умови:

Група активів 1 > Група пасивів 1,

Група активів 2 > Група пасивів 2,

Група активів 3 > Група пасивів 3,

Група активів 4 < Група пасивів 4

Для того, щоб оцінити платоспроможність установи у табл. 5.1 розглянемо методику розрахунку оцінки платоспроможності.

Таблиця 5.1

Методика розрахунку оцінки платоспроможності установи

Умовне позначення	Методика розрахунку
АКТИВ	
A1	Векселі одержані + Грошові кошти в національній та іноземній валюті
A2	Дебіторська заборгованість + Поточні фінансові інвестиції + Інші оборотні активи
A3	Довгострокові фінансові інвестиції + Запаси + Незавершені капітальні інвестиції в необоротні активи
A4	Нематеріальні активи + Основні засоби + Витрати

Продовження табл.5.1

ПАСИВ	
П1	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – Інші поточні зобов'язання
П2	Короткострокові позики + Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями + Векселі видані
П3	Довгострокові зобов'язання
П4	Власний капітал + Доходи

На основі таблиці 5.1 проведемо оцінку платоспроможності досліджуваної установи (табл.. 5.2).

Таблиця 5.2

Оцінка платоспроможності Заліщицької РДА

Показники	Значення показників			Зміна показників (грн.)	
	Періоди			2018 р. від 2017 р.	2018 р. від 2016 р.
	2016 рік (грн.)	2017 рік (грн.)	2018 рік (грн.)		
A1	20352,53	31502,39	10531,92	-20970,47	-9820,61
A2	3792,28	4266,42	2602,74	-1663,68	-1189,54
A3	277417,19	259689,25	238483,46	-21205,79	-38933,73
A4	4202600	5776548	6404999,76	628451,76	2202399,76
<i>Баланс</i>	<i>4504162</i>	<i>6072006,1</i>	<i>6656617,88</i>	<i>584611,82</i>	<i>2152455,88</i>
П1	64621,65	5636,37	7979,2	2342,83	-56642,45
П2	-	-	-	-	-
П3	-	-	-	-	-
П4	4439540,35	5894356,92	6648638,68	754281,76	2209098,33
<i>Баланс</i>	<i>4504162</i>	<i>6072006,1</i>	<i>6656617,88</i>	<i>584611,82</i>	<i>2152455,88</i>

Провівши аналіз платоспроможності районної державної адміністрації бачимо, що вищенаведена умова повністю виконується, а отже баланс є повністю ліквідним.

Діяльність у 2018 році покращилась, а саме баланс установи збільшився на 2,2 млн. грн., порівняно із 2016 роком. Суттєво збільшилась сума необоротних активів установи, за рахунок чого зріс власний капітал. Позитивним моментом є повна відсутність довгострокових зобов'язань, та короткострокових позик на протязі усього досліджуваного періоду.

На основі даних таблиці 5.2 проведемо розрахунок коефіцієнтів платоспроможності Заліщицької районної державної адміністрації (таблиця 5.3.).

Таблиця 5.3

Коефіцієнти ліквідності Заліщицької РДА

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Значення показників			Оптимальне значення
		Періоди			
		2016 рік	2017 рік	2018 рік	
Загальний коефіцієнт покриття (коефіцієнт загальної ліквідності)	$\frac{A1 + A2 + A3}{П1 + П2}$	4,6	5,2	3,1	2,0 - 2,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{A1}{П1 + П2}$	0,3	5,5	1,3	Не менше 0,2 – 0,25
Коефіцієнт термінової ліквідності	$\frac{A1 + A2}{П1 + П2}$	0,4	6,3	1,6	1

Наведені в таблиці містять коефіцієнти, які характеризують оборотність коштів, які надані державним та місцевим бюджетом, а також тих коштів, що бюджетна установа заробила в результаті здійснення специфічних операцій. Усі розраховані коефіцієнти знаходяться в межах їх оптимальних значень.

5.2. Оцінка фінансової стійкості Заліщицької районної державної адміністрації

Однією з важливих характеристик фінансового стану установи є показники його фінансової стійкості.

Під фінансовою стійкістю установи розуміють її платоспроможність в часі з дотриманням умови фінансової рівноваги між власними чи залученими засобами. Фінансова стійкість установи передбачає, що ресурси, вкладені в фінансово-господарську діяльність повинні окупитися за рахунок грошових надходжень, а отриманий фінансовий результат забезпечувати фінансування та незалежність установи від зовнішніх джерел формування активів.

До основних показників фінансової стійкості підприємства належать: показники структури капіталу, показники, які характеризують стан оборотних коштів, показники, які характеризують стан основних засобів, показники ефективності використання фінансових ресурсів

Для початку розглянемо методику розрахунку типу фінансової стійкості, а також обчислимо необхідні показники для досліджуваної установи (табл. 5.4).

Таблиця 5.4

Методика розрахунку типу фінансової стійкості Заліщицької РДА

№	Показники	Алгоритм розрахунку за балансом ф. №1	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4	5	6
1.	Власний оборотний капітал для формування запасів	Н1 (власний капітал)	4439540,35	5894356,9	6648638,7

Продовження табл. 5.4.

1	2	3	4	5	6
2.	Власний оборотний капітал, довгострокові кредити та позики для формування запасів	$H2 = H1 +$ Довгострокові зобов'язання + Доходи	4439540	5894356,9	6648638,68
3.	Власний оборотний капітал, довгострокові, а також короткострокові кредити та позики для формування запасів	$H3 = H2 +$ Короткострокові кредити + Поточна заборгованість за довгостроко-вими зобов'язаннями	4504162	6072006,1	6656617,88
4.	Запаси	$H4 =$ Запаси	277417	259689,25	238483,46
5.	Надлишок (нестача) власного оборотного капіталу	$E1 = H1 - H4$	4162123	5634667,7	6410155,22
6.	Надлишок (нестача) власного оборотного капіталу та довгострокових кредитів і позик	$E2 = H2 - H4$	4162123	5634667,7	6410155,22
7.	Надлишок (нестача) власного оборотного капіталу, довгострокових та короткострокових кредитів і позик	$E3 = H3 - H4$	4226745	5812316,8	6418134,42
8.	Надлишок (нестача) джерел фінансування на 1 грн. запасів, грн..	$ДФ = E3 / H4$	15,2	22,3	26

На основі цих показників визначимо тип фінансової стійкості установи, для цього співставимо рівність:

- $E1, E2, E3 > 0$, — абсолютна фінансова стійкість;
- $E1 < 0, E2 > 0, E3 > 0$, — нормальна фінансова стійкість;

- $E1 < 0, E2 < 0, E3 > 0$, — нестійкий фінансовий стан;
- $E1 < 0, E2 < 0, E3 < 0$, — кризовий фінансовий стан.

Наведені у таблиці розрахунки дають підставу стверджувати, що виконується перша з наведених умов ($E1, E2, E3 > 0$).

Таким чином, Заліщицька районна державна адміністрація є бюджетною установою з абсолютно стійким фінансовим станом.

РОЗДІЛ 6

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

6.1. Оцінка стану охорони праці на підприємстві

На підприємстві створена служба охорони праці, яка діє на підставі положення про службу охорони праці на підприємстві. Служба охорони праці у Заліщицькій РДА виконує такі функції:

- розробляє спільно з іншими підрозділами підприємства комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці, планів, програм поліпшення умов праці, запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням, надає організаційно-методичну допомогу у виконанні запланованих заходів;

- веде підготовку проектів наказів з питань охорони праці і подає їх на розгляд керівництву;

- проводить спільно з представниками інших структурних підрозділів перевірки на дотримання працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці;

- складає звітність з охорони праці за встановленими формами;

- проводить з працівниками вступний інструктаж з охорони праці;

- забезпечує належне оформлення і зберігання документації з питань охорони праці, а також своєчасної передачі її до архіву для тривалого зберігання з установленим порядком;

- складає за участю керівників підрозділів підприємства перелік професій, посад і видів робіт, на які повинні бути розроблені інструкції з охорони (безпеки) праці, що діють в межах підприємства;
- складає перелік посад та професій, згідно з якими працівники повинні проходити обов'язкові попередні і періодичні медичні огляди;
- інформує працівників про основні вимоги законів, інших нормативно-правових актів та актів з охорони праці, що діють в межах підприємства;
- беруть участь у складанні санітарно-гігієнічної характеристики робочих місць працівників, які проходять обстеження щодо наявності профзахворювань;
- проводить внутрішній аудит охорони праці та атестацію робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці;
- приймає участь у роботі комісій з приймання в експлуатацію закінчених будівництвом, реконструкцією або технічним переозброєнням об'єктів виробничого та соціально-культурного призначення, відремонтованого або модернізованого устаткування в частині дотримання вимог охорони (безпеки) праці;
- організовує навчання з питань охорони праці.

Для удосконалення системи охорони праці на підприємстві роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

З цією метою роботодавець слід забезпечувати функціонування системи управління охороною праці, а саме:

- створити відповідні служби і призначає посадових осіб, які

забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці, затверджують інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій, а також контролює їх додержання;

- розробити за участю сторін колективного договору і реалізує комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;

- забезпечити виконання необхідних профілактичних заходів відповідно до обставин, що змінюються;

- впровадити прогресивні технології, досягнення науки і техніки, засоби механізації та автоматизації виробництва, вимоги ергономіки, позитивний досвід з охорони праці тощо;

- забезпечити належне утримання будівель і споруд, виробничого обладнання та устаткування, моніторинг за їх технічним станом;

- забезпечити усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;

- організувати проведення аудиту охорони праці, лабораторних досліджень, умов праці, оцінку технічного стану виробничого обладнання та устаткування, атестацій робочих місць на відповідність нормативно

6.2. Застосування положень концепції захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій при напрацюванні заходів захисту працівників, матеріальних цінностей суб'єкта господарювання та населення.

Дослідження проведене у дипломній роботі проводилось на базі Заліщицької РДА. У даному питанні ми розкриємо. На випадок виникнення НС у Заліщицькій РДА розроблено План реагування на надзвичайні ситуації районного рівня.

План реагування на надзвичайні ситуації районного рівня розроблено для впорядкування та координації дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту, суб'єктів господарювання району, спрямованих на ліквідацію наслідків та надання допомоги постраждалим, у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації (далі – НС).

План реагування призначений для:

1) оперативного реагування органів управління та сил цивільного захисту, запобігання загибелі людей, зменшення матеріальних втрат та організації першочергового життєзабезпечення постраждалих;

2) організації управління, взаємодії та інформування органів управління та сил цивільного захисту, які залучаються до ліквідації наслідків НС;

3) визначення послідовності та обсягів організаційних і практичних заходів із реагування на НС та ліквідацію її наслідків, строків виконання, відповідальних виконавців та необхідних для цього ресурсів.

План реагування реалізується шляхом:

1) інформування та оповіщення про загрозу виникнення або виникнення НС;

- 2) переведення органів управління та сил цивільного захисту в режим підвищеної готовності та режим надзвичайної ситуації;
- 3) дії органів управління та сил цивільного захисту в режимі підвищеної готовності та режимі НС;
- 4) управління під час ліквідації наслідків НС;
- 5) залучення сил цивільного захисту і проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;
- 6) взаємодії органів управління та сил цивільного захисту;
- 7) організації основних видів забезпечення під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт і ліквідації наслідків НС.

Інформація про загрозу або виникнення НС та її можливі наслідки подається до оперативно-чергової служби районного відділу Управління ДСНС України через оперативно-чергові (чергові, диспетчерські) служби органів управління територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту району (далі – територіальна підсистема ЄДСЦЗ) по вертикалі управління - від об'єктового до місцевого і регіонального рівнів.

Час проходження інформації від органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування до оперативно-чергової служби Управління ДСНС України та управління з питань цивільного захисту обласної державної адміністрації в усній формі становить 5 хвилин після отримання інформації про загрозу виникнення або виникнення НС з подальшим поданням письмового підтвердження протягом години за допомогою технічних засобів зв'язку та передачі даних.

Оперативно-чергова служба районного відділу Управління ДСНС України повідомляє про загрозу або виникнення НС і вжиті заходи начальникові районного відділу Управління ДСНС України, голові районної державної адміністрації та іншим заінтересованим територіальним органам виконавчої влади, керівникам ланок територіальної підсистеми ЄДСЦЗ), на території яких виникла або може поширитися така НС, - протягом години.

Оповіщення населення про загрозу виникнення або виникнення НС здійснюється на районному рівні оперативно-черговою службою через технічні засоби оповіщення та інформування населення шляхом передачі через засоби масової інформації повідомлень про обстановку, що склалася, і необхідні дії з урахуванням особливостей оповіщення осіб з фізичними, психічними, інтелектуальними та сенсорними порушеннями.

Органи управління та сили цивільного захисту територіальної підсистеми ЄДСЦЗ переводяться з режиму повсякденного функціонування в режим підвищеної готовності та режим НС у разі переведення єдиної державної системи цивільного захисту у відповідні режими функціонування.

Переведення територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ в режим підвищеної готовності та надзвичайної ситуації здійснюється за рішенням районної державної адміністрації у разі загрози виникнення або виникнення НС.

ВИСНОВКИ

Система бухгалтерського обліку бюджетних установ побудована з врахуванням тієї основної особливості, що ці установи є неприбутковими і метою їх створення та функціонування є виконання окремих функцій держави. Організація та методика бухгалтерського обліку бюджетних установ чітко регламентується законодавчими та нормативно-правовими актами. Основним з таких документів є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Бюджетний кодекс України, а також Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі. Окрім цього обліковий процес неприбуткових установ та організації спирається на велику кількість інструкцій, методичних рекомендацій, наказів та постанов відповідних міністерств і відомств яким підпорядковуються бюджетні установи.

Не зважаючи на ряд характерних особливостей бухгалтерський облік бюджетних установ реалізується з дотриманням загальноприйнятих принципів та методик бухгалтерського обліку. Усі, без винятку, факти, операції та процеси, що мають місце в діяльності бюджетної установи підлягають документальній фіксації, групуванню за економічно однорідними групами, відображенню в системі рахунків бюджетних установ та узагальненню у відповідних формах звітності.

Виходячи з таких специфічних завдань, предметом бухгалтерського обліку в бюджетних установах є діяльність бюджетної установи, спрямована на виконання функцій держави.

Не зважаючи на особливості діяльності об'єкти бухгалтерського обліку бюджетних установ є такими ж як і інших господарюючих суб'єктів, а саме: господарські засоби та джерела їх утворення, що забезпечують процеси, які складають діяльність бюджетної установи

Організація роботи бухгалтерської служби в бюджетних установах не має певних специфічних особливостей. Бухгалтерська службі бюджетної установи є окремою службою, має відповідну законодавчу закріплену структуру. До функцій бухгалтерської служби відносяться: ведення бухгалтерського обліку бюджетної установи та складання звітності; здійснення контролю за виконанням кошторисів доходів та видатків.

Отже, визначальний вплив на побудову системи обліку в бюджетних установах мають специфічні особливості їх діяльності, які полягають не в отриманні прибутків від своєї діяльності, а у забезпеченні виконання окремих державних функцій щодо забезпечення повноцінної діяльності установ соціальної на неприбуткової сфери: освіта, наука, охорона здоров'я та ін. регулювання бухгалтерського обліку на різних рівнях здійснюють затверджені законодавчі та нормативно-правові документи, які враховують специфіку діяльності таких установ та дають змогу реалізувати державний контроль за збереженням та ефективним використанням державного майна.

Вибір форми бухгалтерського обліку у бюджетній установі здійснюється з врахування сфери її діяльності та підпорядкованості установи. Серед можливих форм обліку, що застосовуються у бюджетних установах є наступні:

4. Журнал-Головна;
5. Жургально-Ордерна;
6. Автоматизована

В залежності від форми бухгалтерського обліку в обліковій політиці установи визначається система реєстрів обліку, порядок і спосіб реєстрації та узагальнення інформації.

Найпоширенішою формою обліку у бюджетних установах є Журнал-Головна.

Напрями аналізу діяльності бюджетних установ впливають з розглянутої вище специфіки їх діяльності. Оскільки бюджетні установи,

розпоряджаються коштами, які вони не заробляють а їх отримують з бюджетів різних рівнів, то варто аналізувати динаміку таких доходів та відповідно оцінювати напрями використанні бюджетних котів.

В кошторисі бюджетної установи визначено обсяг і цільове використання видатків згідно з виробничою діяльністю протягом календарного періоду (року, кварталу). Кошторис видатків регулює розміщення власних засобів і ефективність їх використання за видами ресурсів і за місцем витрачання.

Функція контролю реалізується на всіх етапах облікового процесу. В бюджетних установах особлива увага контролюючих органів прикута до формування доходів бюджетних установ та використання ними коштів, які надійшли до загального та спеціального фонду. Розпочинається контроль на етапі планування статей Кошторису доходів та видатків, а закінчується перевіркою та аналізом статей щодо виконання кошторису.

Контролюючими органами, які забезпечують ефективність використання коштів державного та місцевих бюджетів є органи Державного казначейства та Служби державного аудиту.

Основою аналізу динаміки та структури доходів та витрат виступає бюджетна класифікація, відповідно до якої класифікація доходів буде: податкові надходження, неподаткові надходження, а також доходи від обліку капіталу та інші.

До податкових надходжень визнаються передбачені податковим законодавством податки, збори та платежі, що надходять до державного та місцевих бюджетів. Окрім податкових є інші види надходжень, які забезпечують дохідну частину бюджетів різних рівнів.

Неподатковими надходженнями є доходи від власності і підприємницької діяльності, адміністративні збори, платежі, доходи від некомерційного й побічного продажу, надходження штрафів й фінансових санкцій, інші і надходження. Трансфери – це кошти, отримані від органів

влади, органів місцевого самоврядування, інших держав та міждержавних організацій на безоплатній та безповоротній основі.

Як бачимо з аналітичних розрахунків доходи загального фонду Заліщицької РДА мають чітку тенденцію до зростання і за два роки збільшились на 1,19 млн. грн. Доходи спеціального фонду теж зростають і за остання два роки збільшились на 619,4 тис. грн. Щоб дати об'єктивну оцінку такому збільшенню ми дослідили за рахунок яких статей збільшуються доходи спеціального фонду.

Отже, структура доходів Заліщицької РДА за досліджуваний період має позитивні зміни. Найбільшу питому вагу (89,7%) займають «Інші надходження спеціального фонду», на другому місці – 9,92% кошти отриманні від надання платних послуг бюджетною установою.

Разом з тим у 2018 році значно зросла частка надходжень від інших джерел власних надходжень бюджетних установ, в основному це відбулось за рахунок благодійних внесків, грантів та дарунків. Зросла також частка доходів, які отримані як плата за послуги, що надаються бюджетними установами.

За останні чотири роки із загального фонду здійснюються лише поточні видатки, а от капітальні видатки з цього фонду не здійснюються взагалі. Найбільшу частку поточних витрат в середньому, за досліджувані періоди, складає оплата праці і нарахування на заробітну плату - 58%, на другому місці використання товарів і послуг - 26%, оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 5,5%, соціальне забезпечення – 2,5%.

левову частку видатків спеціального фонду займають капітальні видатки, які використовуються для придбання обладнання і предметів довгострокового вжитку капітальний ремонт приміщень

Особливістю аналізу результатів діяльності бюджетної установи є те, що аналізується не господарський стан а лише фінансова діяльність установи. Аналіз фінансової діяльності бюджетної установи має наметі

оцінити не лише теперішній стан установи, а його минулий та майбутній стан.

Важливим показником при аналізі фінансового стану є платоспроможність організації, яку визначають шляхом розрахунку коефіцієнтів ліквідності. Ліквідність характеризує здатність організації швидко перетворити свої активи в грошові кошти для покриття своїх зобов'язань.

Провівши аналіз платоспроможності районної державної адміністрації бачимо, що вищенаведена умова повністю виконується, а отже баланс є повністю ліквідним.

Діяльність у 2018 році покращилась, а саме баланс установи збільшився на 2,2 млн. грн., порівняно із 2016 роком. Суттєво збільшилась сума необоротних активів установи, за рахунок чого зріс власний капітал. Позитивним моментом є повна відсутність довгострокових зобов'язань, та короткострокових позик на протязі усього досліджуваного періоду.

Коефіцієнти, які характеризують оборотність коштів, які надані державним та місцевим бюджетом, а також тих коштів, що бюджетна установа заробила в результаті здійснення специфічних операцій. Усі розраховані коефіцієнти знаходяться в межах їх оптимальних значень.

Однією з важливих характеристик фінансового стану установи є показники його фінансової стійкості. Розраховані у роботі показники фінансової стійкості дають підставу стверджувати, що виконується перша з наведених умов ($E1, E2, E3 > 0$). Таким чином, Заліщицька районна державна адміністрація є бюджетною установою з абсолютно стійким фінансовим станом

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Александров В. Т. Планування, облік, звітність, контроль у бюджетних установах : навч. посібн. / В. Т. Александров. – К. : АВТ ЛТД, 2004. – 387 с.
2. Аналіз у бюджетних та банківських установах : навчальний посібник / І. П. Отенко, О. Ю. Мішин, С. В Мішина. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 240 с.
3. Атамас П. Й. Основи обліку в бюджетних організаціях : навчальний посібник / П. Й. Атамас. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 284 с. 2.
4. Атамас П.И. Облік у бюджетних установах: Навчальний посібник / Атамас П. Й., - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 288 с.
5. Бандурка А.М. Финансово-экономический анализ: Учебник / А.М. Бандурка, И.М.Червяков, О.В. Посылкина. – Харьков : Ун-т внутр. дел, 2006. – 394 с.
6. Беззубець Л.Л. Удосконалення та модернізація організації обліку в бюджетних установах / Л.Л. Беззубець / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2012_19.../Bezzubet.pdf
7. Берсуцький Я.Г. Фінансовий облік: навч. посіб. / Яків Григорович Берсуцький, Ніна Василівна Марчак. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2008. – 270 с.
8. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2007.– 592 с.
9. Білуха М.Т. Курс аудиту: Підручник. / М.Т. Білуха. – К. : Вища школа. – Знання. – 2004. – 326 с.
10. Бухгалтерський облік у бюджетних організаціях / В. І. Голіков, І. А. Зіміна, О. І. Сідень та ін. – Миколаїв : УДМТУ, 2002. – 362 с.

11. Бухгалтерський облік у бюджетних установах і організаціях: Навч. посіб. / Є.Ю. Шара, О.М. Андрієнко, Л.І. Жидеєва. - К: Центр учбової літератури, 2011. - 440 с.
12. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. Навчальний посібник / М. Г. Михайлов, М. І. Телегунь, О. П. Славкова. - К: Центр учбової літератури, 2011. - 384 с.
13. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навчальний посібник / Бутинець Ф.Ф. Остапчук Т.П. Остап'юк Н.А. Сисак С.Б., - 2-ге вид. доп. і перероб. - Житомир: ПП "Рута", 2006. - 472 с.
14. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навчальний посібник / За ред.. проф. Ф.Ф. Бутиця. – Житомир: ПП. "Рута", 2004. – 448 с
15. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів / Л. Панкевич, М. Зварич, Р. Бойко, Л. Лучечко. — Львів: Аверс, 2002. — 316 с.
16. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
17. Бюджетні установи: бухгалтерський облік та оподаткування. Навчальний посібник" за ред. В. І. Лемішовського.— Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2007 — 1104 с
18. Бюджетні установи: бухгалтерський облік та оподаткування. Навчальний посібник / За редакцією В. І. Лемішовського. - Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2007 - 1104 с.
19. Бюджетні установи: бухгалтерський облік та оподаткування. Навчальний посібник" за ред. В. І. Лемішовського.— Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2007 — 1104 с
20. Бюджетні установи: бухгалтерський облік та оподаткування: Навч. посібник / За ред. В. І. Лемішовського. — 2-е вид., доп. і перероб. — Львів: Нац. ун-т „Львівська політехніка”, „Інтелект-Захід”, 2007. — 1104 с.

- 21.Вашай Ю. В. Роль державного фінансового контролю в забезпеченні фінансової безпеки держави / О. О. Дорошенко, Ю. В. Вашай // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Збірник наукових праць. Економіка. – 2009. – Вип. 4(48). – С.113-118.
- 22.Вербило О. Ф. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. посібник / Вербило О. Ф., Кондрицька Т. П.. — К.: Нац. аграрний університет, 2003. — 295 с.
- 23.Волковська Я.В. Удосконалення організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах як засіб підвищення ефективності використання бюджетних коштів / Я.В. Волковська // Управління розвитком. – 2011. – №20. – с. 125-127.
- 24.Герасименко С.С. Бухгалтерський облік: актуальні проблеми та рішення: монографія / С.С. Герасименко, А.О. Єпіфанов, М.Д. Корінько. — Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2010. — 162 с
- 25.Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. — 2-ге вид. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
- 26.Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
- 27.Гуцайлюк Л. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: первинні документи та облікові реєстри: навчальний посібник / Гуцайлюк Л., Сопко В., Іванечко Ю. – К. : ЦНЛ, 2006. – 60 с.
- 28.Державний фінансовий аудит: методологія та організація: монографія / Є.В. Мних, М.О. Никонович, С.В. Бардаш, Н.С. Барабаш, [та ін.] ; КНТЕУ. — К., 2009. — 319 с.
- 29.Джога Р. Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навч. посібн. / Р. Т. Джога. – К. : КНЕУ, 2006. – 483 с.

30. Дорошенко О. О. Аудит ефективності виконання бюджетної програми: методичний аспект / О. О. Дорошенко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». Випуск 29 (частина 1). – Ужгород, 2010. – С.317-320.
31. Дорошенко О. О. Інформаційне забезпечення контролю господарської діяльності бюджетних установ / О. О. Дорошенко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки, вип.18, ч.1. – Кіровоград: КНТУ, 2010. – С.160-164
32. Дорошенко О. О. Класифікація суб'єктів контролю фінансово-господарської діяльності бюджетних установ / О. О. Дорошенко // Економіка та підприємництво: Зб. наук. пр. молодих учених та аспірантів.– К.: КНЕУ, 2010. Вип.24.2.–С.297-304
33. Дорошенко О. О. Методичні аспекти аудиту ефективності виконання бюджетних програм / О. О. Дорошенко // Фінанси, облік і аудит: зб.наук.праць. – К.: КНЕУ, 2010. Вип.16.1 – С.227-233
34. Дорошенко О. О. Принципи організації контролю господарської діяльності бюджетних установ / О. О. Дорошенко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Економічні науки. – 2010. - №4. – С.103-106.
35. Економіко-правовий аналіз та аудит: навч. посіб. / З.Б. Живко, С.І. Ніколаюк, Л.Л. Осипчук, В.А. Фурса [та ін.] ; Львівський державний університет внутрішніх справ. — Л., 2010. — 360 с.
36. Закон України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/996-14>
37. Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затверджена наказом Державного казначейства України від 25.11.2008 р. № 495 // Офіційний вісник України, 2009, № 8 (13.02.2009).

38. Каменська Т.О. Внутрішній аудит. Сучасний погляд: монографія / Т.О. Каменська. — К. : Інформ.-аналіт. агентство, 2010. — 499 с.
39. Канєва Т. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навч. посібн. / Канєва Т. В. — К. : Книга, 2004. — 180 с.
40. Кодекс Законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII, зі змінами і доповненнями : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/>
41. Козак І.І. Економічний аналіз: навч. посіб. / І.І. Козак. — Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2009. — 220 с.
42. Колот А.М. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підруч. / А.М. Колот. — К. : КНЕУ ім. В. Гетьмана, 2009. — 711 с.
43. Конституція України. Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, зі змінами і доповненнями : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
44. Костирко, О. Г. Використання методу коефіцієнтів для оцінки фінансового стану підприємства [Текст] / О. Г. Костирко // Економіка АПК. — 2010. — № 7. — С. 54-56.
45. Лист Головного управління Держказначейства України від 04.04.2000 р. № 07-06/264-2356 «Про бухгалтерський облік коштів спеціального фонду» : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
46. Лист Головного управління Держказначейства України від 04.04.2000 р. № 07-06/264-2356 «Про бухгалтерський облік коштів спеціального фонду».
47. Максимова В.Ф., Пеліпадченко Р.О. Концептуальні засади розвитку системи бухгалтерського обліку в бюджетних установах / В.Ф.Максімова// Економічний простір. — 2008.- №16. — с.33-40.

- 48.Матвеева В. Бюджетные организации: бухгалтерский учет и налогообложение. Т. 2 / Матвеева В., Замазий С. – 4-е изд. перер. и доп. – Х. : Фактор, 2004. – 474 с.
- 49.Матвеева В. Все про облік і оподаткування бюджетних організацій / Матвеева В., Замазий С. - Х.: Фактор, 2005. - 1024 с.
- 50.Матвеева В. О. Бюджетные организации: бухгалтерский учет и налогообложение. — Харьков: Фактор, 2001. — 566 с.
- 51.Матвеева В., Замазий С, Кліменко Я. Усе про облік і оподаткування бюджетних організацій/ред. Я. Капторєва - Х.: Фактор, 2009. - 656 с.
- 52.Наказ міністерства фінансів України № 755 від 08.09.2017 «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання»
- 53.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – С. 97-103.
- 54.Нидлз Б., Андерсон Х., Колдуел Д. Принципы бухгалтерского учета. — М.: Финансы и статистика, 1994. — 495 с.
- 55.Облік у бюджетних установах: Підручник / Джога Р.Т. та ін.. – К.: КНЕУ, 2006. – 480 с.
- 56.Основи обліку в бюджетних установах: Підруч. / Атамас П. Й., Шелепов А. П., Якутка А. М.. – К. : Центр навч. літ. - 2005. - 288 с.
- 57.Перелік груп власних коштів бюджетних установ, вимоги щодо їх утворення та направлення їх використання», що затверджена постановою КМУ від 17.05.2002. № 659. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
- 58.Перелік груп власних коштів бюджетних установ, вимоги щодо їх утворення та направлення їх використання», що затверджена

- постановою КМУ від 17.05.2002. № 659. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
- 59.Планування, облік, звітність, контроль у бюджетних установах, державне замовлення та державні закупівлі / Александров В. Т. та ін. — К.: НВП „АВТ”, 2004. — 528 с.
- 60.Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами, внесеними згідно із Законами № 2856-VI (2856-17) від 23.12.2010, № 3205-VI (3205-17) від 07.04.2011, № 3221-VI (3221-17) від 07.04.2011) [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
- 61.Подольська В. О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник / В. О. Подольська, О. В. Яріш. – Київ : Центр навч. л-ри, 2007. – 488 с.
- 62.Порядок обліку зобов'язань розпорядників бюджетних коштів в органах державного казначейства України. Затверджений наказом ДКУ від 09.08.2004 р. № 136 : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://liga.zakon.ua>
- 63.Порядок обслуговування державного бюджету за видатками. Наказ ДКУ № 89 від 25.05.2004 р. : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://liga.zakon.ua>
- 64.Порядок отримання благодійних (добровільних) внесків і пожертвувань від фізичних і юридичних осіб установами освіти, охорони здоров'я, науки, спорту і фізичного виховання для потреб їх фінансування. Постанова КМУ від 4.08.2000 р. № 1222. : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://liga.zakon.ua>
- 65.Порядок складання, розгляду, затвердження і основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ. Постанова КМУ від 28.02.2002 р. 228. : [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://liga.zakon.ua>
- 66.Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетними установами, затверджений

- Постановою КМУ № 228 від 28 лютого 2002 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
- 67.Право соціального забезпечення в Україні: підручник / М.І. Іншин, Л.І. Лазор, С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко [та ін.]. — Х. : ФІНН, 2009. — 433 с.
- 68.Про затвердження Інструкції про кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення основних господарських операцій // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 69.Про затвердження Інструкції про порядок використання обліку позабюджетних коштів бюджетних установ та звітності про них: Наказ Міністерства фінансів і ГУДКУ від 11.08.98 № 63 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 70.Про затвердження Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання: Наказ Державного казначейства України від 27.07.2000 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 71.Про затвердження Інструкцій про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління Національного Банку України від 29.03.01 № 135 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:www.rada.kiev.ua
- 72.Про Затвердження Інструкцій про порядок відображення в обліку бюджетних установ операцій з централізованого постачання: Наказ Державного казначейства України від 10.08.01 № 141 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 73.Про затвердження переліку груп власних надходжень бюджетних установ, вимог щодо їх утворення та напрямів використання: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.02 № 659 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua

- 74.Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного Банку України від 19.02.01 № 72 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 75.Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку та звітності в бюджетних установах гуманітарної допомоги: Наказ ГУДКУ від 10.12.99 № 113. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 76.Про затвердження Порядку виконання державного бюджету за видатками за умови функціонування внутрішньої платіжної системи: Наказ Державного казначейства України від 10.08.01 № 140 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 77.Про затвердження Порядку відкриття рахунків у національній валюті в органах державного казначейства України, затв. наказом ДКУ від 02.12.02 р. № 221, із змінами і доповненнями // www.nau.kiev.ua (сайт „Нормативні акти України”).
- 78.Про затвердження Порядку відкриття рахунків у національній валюті в органах Державного казначейства. Наказ ДКУ № 221 від 02.12.2002 р.
- 79.Про затвердження Порядку відкриття рахунків у національній валюті в органах державного казначейства України, затв. наказом ДКУ від 02.12.02 р. № 221, із змінами і доповненнями // www.nau.kiev.ua
- 80.Про затвердження Порядку касового виконання державного бюджету за видатками: Наказ Державного казначейства України від 22.01.01 № 3 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
- 81.Про затвердження Порядку обліку зобов'язань розпорядників коштів бюджету в органах Державного казначейства: Наказ Державного казначейства України від 19.10.2000 № 103 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua

82. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затв. постановою КМУ від 28.02.02 р. № 228, із змінами і доповненнями // www.nau.kiev.ua (сайт „Нормативні акти України”)
83. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затв. постановою КМУ від 28.02.02 р. № 228, із змінами і доповненнями // www.nau.kiev.ua
84. Про затвердження Типової інструкції про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ: Наказ Державного казначейства України, Міністерства економіки України від 10.08.01 № 142/181. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
85. Про затвердження форм карток, книг аналітичного обліку бюджетних установ та порядку їх складання: Наказ Державного казначейства України від 06.10.2000 № 100 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
86. Про операції по річному заключенню рахунків: Лист Державного казначейства України від 22.12.2000 № 07-04/1219-9396 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua
87. Про порядок відображення у бухгалтерському обліку операцій, пов’язаних з надходженнями в натуральній формі. Лист ДКУ № 07-04/960-3876 від 12.05.2004.
88. Про порядок відображення у бухгалтерському обліку операцій, пов’язаних з надходженнями в натуральній формі. Лист ДКУ № 07-04/960-3876 від 12.05.2004. Порядок отримання благодійних (добровільних) внесків і пожертвувань від фізичних і юридичних осіб установами освіти, охорони здоров’я, науки, спорту і фізичного виховання для потреб їх фінансування. Постанова КМУ від 4.08.2000 р. № 1222.

89. Прохорова О. С. Кошторис бюджетної установи: історія розвитку, порядок та перевірка правильності складання / О. С. Прохорова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009. – № 2(6). – С. 119-123
90. Прохорова О. С. Кошторис бюджетної установи: історія розвитку, порядок та перевірка правильності складання / О. С. Прохорова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009. – № 2(6). – С. 119-123
91. Романченко Ю.О. Облік у бюджетних установах: стан і перспективи розвитку / Ю.О. Романченко / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/...1/3_Romanc.pdf
92. Сахарцева И.И. Бухгалтерский учет в бюджетных учреждениях и организациях: Учеб. Пособие / Сахарцева И.И., Романенко Т.П.. - К.: Кондор, 2003. - 328 с.
93. Свірко С. В. Бухгалтерський облік і прийняття рішень у бюджетних організаціях / Свірко С.В. — К.: КНЕУ, 2000. — 185 с.
94. Свірко С.В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: Навч. посібник / Свірко С.В. - К.: КНЕУ, 2006. - 380 с.
95. Свірко С.В. Бухгалтерський облік в бюджетних установах: методологія та організація / Свірко С.В. — К.: КНЕУ, 2007. - 244 с.
96. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки: постанова КМУ від 16.01.2007р. № 34 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-п
97. Сушко Н. Реформування бухгалтерського обліку в державному секторі / Н. Сушко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №8-9. – с.22-27.
98. Ткаченко І.Т. Звітність бюджетних установ: Навч. посібник / Ткаченко І.Т.. - К.: КНЕУ, 2005 - 548 с.

99. Ткаченко І. Т. Звітність бюджетних організацій / Ткаченко І. Т. — К.: КНЕУ, 2000. — 216 с.
100. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / А.О. Чугаєв, В.П. Ніколаєв, М.С. Лаба, І.М. Удачина [та ін.] ; Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. — Ірпінь, 2009. — 372 с.
101. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / І.Б. Хома, Н.І. Андрушко, К.М. Слюсарчик ; НУ "Львівська політехніка". — Л., 2009. — 344 с.
102. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / О.А. Магопець, І.Г. Давидов, А.І. Сорокіна, Н.Ю. Головченко ; Кіровоградський національний технічний університет. — Кіровоград : КОД, 2010. — 279 с.
103. Фінансовий аналіз: підручник / Ю. С. Цал-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Л. А. Суліменко; Житомир. нац. агрокол. ун-т. - 5-те вид., доповн. - Житомир : Рута, 2012. - 608 с.
104. Фінансовий аналіз: підручник / Ю.С. Цал-Цалко, Ю.Ю. Мороз, О.Г. Денисюк. — 2-ге вид., доповн. — Житомир, 2009. — 504с.
105. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Режим доступу : [http :
//zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua)
106. Шевчук А. О. Кошторис – основний плановий документ бюджетної установи / А. О. Шевчук // Баланс-Бюджет. – 2009. – № 3. – С. 13–17.